

TEISIPÄEV, 18. DETSEMBER 2007

JUHATAJA: HR PÖTTERING

President

(Istung avati kell 15.05)

1. Istungjärgu jätkamine

President. –

Kuulutan neljapäeval, 13. detsembril katkestatud Euroopa Parlamendi istungjärgu taasalanuks.

Daamid ja härrad, lubage mul soojalt tervitada nõukogu eesistujat José Sócratest ja samuti Euroopa Komisjoni presidenti José Manuel Durão Barrosot. Kuid eriliselt tervitan teid, daamid ja härrad.

2. Eelmise istungi protokollu kinnitamine: vaata protokollu

3. Fraktsioonide koosseis

President. – Liikmed Dumitru Oprea, Nicolae Vlad Popa ja Theodor Dumitru Stolojan on teavitanud mind liitumisest fraktsiooniga PPE-DE.

o

o o

Soovin õnnitleda Ungari saadikuid sel puhul, et Ungari parlament ratifitseeris reformilepingu väga suure häälteenamusega.

(Aplaus)

Ma soovitan teiste liikmesriikide parlamentidel teha samuti.

4. 2008. eelarveaasta üldeelarve nõukogu muudatustega projekt (kõik eelarveosad) (allkirjastamine)

President. – Daamid ja härrad, järgmine päevakorrapunkt on ühenduse 2008. aasta eelarve allkirjastamine ja lubage mul siiralt tänada nõukogu ja komisjoni tulemusliku koostöö eest. Peaminister, nõukogu eesistuja José Sócrates, hr Durão Barroso ja pr Grybauskaitė, palun võtke vastu minu siiras tänu.

Nüüd toimub allkirjastamine ja palun asjaomastel isikutel lähemale astuda: eelarvekomisjoni esimees, raportöör, volinik ja samuti presidendid, kui nad soovivad, on oodatud seda tegema.

(Eelarve allkirjastati)

5. Euroopa Ülemkogu 13.–14. detsembri 2007. aasta Brüsseli kohtumise tulemused – eesistujariik Portugali poolaasta tegevus (arutelu)

President. – Järgmisena käsitletakse nõukogu ja komisjoni avaldusi Euroopa Ülemkogu 13.–14. detsembri kohtumise tulemuste kohta ja aruannet eesistujariik Portugali poolaasta tegevuse kohta.

Lubage mul kõigepealt avaldada siirast tänu Portugali presidendile ning avaldada tunnustust Portugali eesistumise edukuse puhul. Kuigi mul pole siinkohal võimalik üles lugeda kõiki, soovin siiski nimetada mõnda esindajat: nõukogu eesistuja, peaminister José Sócrates, välisminister Luís Amado, riigisekretär Manuel Lobo Antunes ning muidugi ka suursaadik Álvaro Mendonça e Moura. Palju tänu teile ja kõigile teid abistanud kolleegidele.

Minu siiras tänu ka Euroopa Komisjonile ja komisjoni presidendile José Manuel Durão Barroso. Samuti soovin siinkohal taas korrata (mida ütlesin lühidalt juba Euroopa Ülemkogule), et üheks põhjuseks, miks me oleme suutnud jõuda tulemuseni olulises Galileo projekti küsimuses, on see, et Euroopa Komisjon ja Euroopa Parlament on teinud suurepärase koostööd ning koos Portugali eesistumisega oleme lõpuks suutnud saavutada hea tulemuse. Selles osas palju tänu ka komisjonile.

Daamid ja härrad, möödunud nädal oli väga sündmusterohke. Kõigepealt kirjutati kolmapäeval Euroopa Parlamendis Strasbourgis alla ELi põhiõiguste hartale, sellele järgnes reformilepingu allkirjastamine neljapäeval Lissabonis ja lõpuks toimus reedel Brüsselis tippkohtumine. Nõukogu eesistuja hr Sócrates, pean ütleva, et lepingu pidulik allkirjutamine Hieronymuse kloostri Lissabonis oli väga kaunis ning väljendas sümboolselt meie ühiseid huve. Me loodame, et kõik parlamendid ja rahvad järgivad nüüd Ungari eeskuju ja võtavad samuti lepingu kiiresti vastu.

José Sócrates, nõukogu eesistuja. – (PT) Hr president, komisjoni president, daamid ja härrad, eesistujariik Portugal ja siinkõneleja on jõudnud hetkeni, mil meil tuleb parlamendile meie eesistumise kohta aru anda, ning me oleme seisukohal, et oleme oma kohustuse täitnud. Ma usun, et nõustute minu väitega, et Euroopal ja eurooplastel on põhjust viimase poolaasta jooksul toimunud poliitiliste arengutega rahul olla. Olen tõepoolest veendunud, et Euroopa on praegu tugevam, enesekindlam ja usaldusväärsem. Kuus kuud hiljem on see parem Euroopa; parem nii iseenda kui ka kogu ülejäänud maailma suhtes.

Hr president, daamid ja härrad, olete hästi kursis Portugali eesistumisperioodiks seatud kolme prioriteediga. Tuletan siinkohal meelde, et nendeks prioriteetideks olid aluslepingu heakskiitmine ning ELi-Brasiilia ja ELi-Aafrika tippkohtumine. Nagu ma ütlesin Portugali eesistumisperioodi alguses, on need kolm prioriteeti olnud esmatähtsad juba algusest peale.

Mul on väga hea meel teile öelda, et oleme saavutanud kõik poolaastaks seatud eesmärgid. Kuid alustagem kõige olulisemast eesmärgist, milleks oli leping. Leping, Euroopa uus alusleping. See on alati olnud esmatähtis eesmärk ning uus, Lissabonis allkirjastatud ja Lissaboni lepinguks nimetatud leping toob Euroopa välja institutsioonilisest ummikseisust ning lahendab Euroopa institutsioonilise kriisi. Peab ütleva, et mitte ükski usaldustegur polnud Euroopa projekti, eurooplaste ja Euroopa majanduse seisukohast tähtsam kui selle ummikseisu ja kriisi ületamine.

See leping pakub samuti lahendust kolmele peamisele Euroopa ees seisvale ülesandele. Esiteks, Euroopa kodanike õiguste tagamine. Leping ülesandeks on kinnitada poliitilise projekti aluseks olevaid väärtusi ning põhiväärtuste ja Euroopa kodanike õiguste tagamine on sätestatud põhiõiguste hartaga, mille me parlamendis välja kuulutasime, kuid mis omandas juriidilise jõu pärast selle lisamist Lissaboni lepingusse. See oli esimene ülesanne.

Teiseks oli tõhustada Euroopa võimet võtta vastu otsuseid. Iga Euroopat tundev inimene mõistab selgesti, et 27 riigiga Euroopa vajas olemasolevate eeskirjade muutmist. See tähendab, et eeskirju tuli muuta, säilitades samas nende demokraatlikkuse, ning samal ajal suurendada institutsioonide suutlikkust täita otstarbekamalt ja tõhusamalt uue maailma ülesandeid kõigi eurooplaste hüvanguks. Seda ülesannet käsitletakse ka Lissaboni lepingus.

Viimaseks ülesandeks oli tagada tugevamad ja suurema teovõimega institutsioonid ja organid, kes tuleksid toime Euroopa ees seisvate uute nõudmistega täitmisega. Seda ülesannet käsitleb nüüd ka Lissaboni leping. Kui püüaksime esitada Lissaboni lepingu kokkuvõtte, siis on praegu selleks sobiv hetk. See on leping, mis täidab kolme peamist ülesannet: muuta Euroopa poliitiliseks projektiks, mis rajaneb väärtustel ja tagab Euroopa kodanikele nende õigused; tagada Euroopa, kus suudetakse paremini vastata tänapäeva väljakutsetele ning kus on loodud tingimused tõhusamaks otsustamiseks, ning Euroopa, mille institutsioonid on piisavalt tugevad, et viia ellu Euroopa püüdlusi ja vastata maailma ootustele Euroopa suhtes.

See leping on olulise tähtsusega Euroopa jaoks, kuid samuti muudab see leping Euroopa tugevaks, tugevdades nii kogu maailma. See leping pole oluline mitte üksnes eurooplaste või Euroopa majanduse seisukohast, ta annab maailmale selgesti märku Euroopa taastulemisest ning jätkab Euroopa projekti elluviimist vormis, mis võiks olla inspiratsiooniks mitmel mandril kogu maailmas. Leping: see esmatähtis eesmärk saavutati ajal, kui eesistujariigiks oli Portugal. Kuid kuigi alusleping oli ilmselt meie suurim panus Euroopa tugevdamisse, soovin rõhutada ülejäänud kahte prioriteeti.

Esiteks, Brasiilia tippkohtumine. Miks Brasiilia? Sellel lihtsal põhjusel, et ELi välispoliitikas oli juba oma koht iga-aastastel tippkohtumistel India, Venemaa ja Hiinaga, kuid seni polnud toimunud iga-aastast tippkohtumist Brasiiliaga. Nimetatud tippkohtumisega kinnitame strateegilist partnerlust ning muudame ELi välispoliitika

ühtsemaks ja arusaadavamaks poliitikaks. Nüüd on meil poliitilised suhted nelja BRIC riigiga – Brasiilia, Venemaa, India ja Hiina – mis aitab kaasa Euroopa osalemisele globaalses poliitikas. See tippkohtumine Brasiiliaga ning loodud strateegiline partnerlus on edendanud Euroopa välispoliitikat ning loonud paremad tingimused Euroopa majanduse toetamiseks ning Euroopa projekti väärtuste ja eesmärkide kinnitamiseks.

Kolmandaks, Aafrika tippkohtumine. Me võtsime ette Aafrika tippkohtumise, olles teadlikud meie ees seisvatest raskustest, kuid me ületasime need, kuna algusest peale oli selge, et meil oli õigus selles, et Euroopa on seitsme aasta jooksul maksnud lõivu poliitilise dialoogi puudumise tõttu Aafrikaga ning et see on halb nii Aafrika, Euroopa kui ka kogu maailma jaoks. Polnud mingit põhjust, miks me ei peaks arendama laiapõhjalist ja globaalset poliitilist dialoogi Aafrikaga. Võib-olla muutis Portugali tundlikkus selle vea paremini nähtavaks. Me parandasime selle vea Aafrika tippkohtumisega. Tippkohtumine oli edukas, kuna esimest korda kogu maailma ajaloos jõudsid Euroopa ja Aafrika ühise strateegia loomiseni. Ärge laske end eksitada; see pole Euroopa poolt Aafrika jaoks loodud strateegia ega vastupidi. Ei, see on mõlema kontinendi ühine strateegia ning selle ühise strateegia järgimise aluseks on viis põhiküsimust, mis on tähtsad mõlema kontinendi jaoks: rahu ja turvalisus, kliimamuutused, inimõigused, valdkonnad, mis – vabandage, unustasin väga olulise valdkonna, nimelt migratsiooni – need on viis põhiteemat poliitilises dialoogis Aafrikaga, mis puudutab, nagu ma juba mainisin, Aafrikat, Euroopat ja ka kogu maailma. Kuid me ei piirdunud ainult ühise strateegia vastuvõtmisega, me kehtestasime ka tegevuskava ning mehhanismi strateegia elluviimiseks ning praegu on käsil Euroopa Komisjoni ja Aafrika Liidu ühise institutsiooni, Aafrika Liidu Komisjoni moodustamine, mis annab koostöövõimaluse kokku lepitud eesmärkide elluviimiseks.

Daamid ja härrad, ma olen kindel, et iga nende teemadega kursis olev isik, kes on huvitatud inimõigustest, kliimamuutustest, migratsioonist ja sisserändajate kaitsmisest, turvalisuse arendamisest, tunneb head meelt nähes, et Euroopa ja Aafrika on lõpuks loonud poliitilise raamistiku läbirääkimisteks ja dialoogiks.

Ma ei kahtle vähimalgi määral selles, et Euroopa välispoliitika on Aafrika tippkohtumisest alates parem ja rikkam ning seetõttu on mul hea meel teile öelda, et kuue kuu jooksul oleme õnnestunud ületanud takistusi, ummikseise ning eelarvamusi, mistõttu saame täna, Portugali eesistumisperioodi lõppedes öelda, et Euroopa on muutunud tugevamaks, seda mitte ainult sisepoliitiliselt, vaid ka välispoliitiliselt.

Praeguseks oleme kujundanud ühtse poliitika BRIC riikide suhtes ning alustanud poliitilist dialoogi Aafrikaga, mille puudumine viimastel aastatel oli viga kõigi välissuhetega tegelevate isikute arvates. Leping ning Brasiilia ja Aafrika tippkohtumised on saavutused, saavutused Euroopa hüvanguks, kuid – daamid ja härrad, hr president – ma pean ütlema, et siinkohal pole piisavalt aega esitada kas või ainult kokkuvõtlikku ülevaadet kõigist Portugali eesistumisperioodi jooksul tehtud saavutustest, kuid sellegipoolest soovin teile lühidalt öelda, et eesistujariik on jätnud oma jälje Euroopa agenda põhipunktide tagamisse ning ma soovin alustada vabaduste tagamisest.

Põhiõiguste harta väljakuulutamisega jättis eesistujariik oma jälje Euroopa agendas sätestatud vabaduste tagamisse; see oli Euroopa projekti jaoks otsustav hetk ning, nagu eespool on öeldud, andis Lissaboni leping põhiõiguste hartale ka juriidilise jõu. Samuti õnnestus meil Portugali eesistumisperioodil kehtestada surmanuhtlusevastane Euroopa päev, mis austab Euroopa väärtusi ning annab maailmale selgesti märku sellest, et Euroopa väärtustab elu ning astub välja selle kaitseks. Samuti soovin juhtida teie tähelepanu asjaolule, et Portugali eesistumisperioodil jõudis ÜRO Peaassamblee kolmas komitee kokkuleppele surmanuhtluse moratooriumi suhtes ning selle kokkuleppe aluseks oli traditsioone ja väärtusi austav Euroopa vastavasisuline ettepanek. Lisaks sellele soovin ma vabaduste kaitse puhul tõsta esile Portugali kui eesistujariigi poolt tehtud jõupingutusi liikumisvabaduse laiendamiseks uutele liikmesriikidele.

21. ja 22. detsembril on mul koos Euroopa Komisjoni presidendi ja mitme ministriga võimalus olla piiridel kontrolli tühistamise juures, kui üheksa riiki liituvad Schengeni alaga, mis tähendab, et neile, kes soovivad olla Euroopa kodanikud, tagatakse liikumisvabadus ning samas ka turvalisus.

Siinkohal on hea nimetada infosüsteemi SISone4all, sest just Portugali järjekindlal nõudmisel tühistatakse 31. detsembril 2007 kontroll ELi sisepiiridel ning just Portugali minister oli see, kes ei nõustunud väitega, nagu oleks võimatu ühendada uute riikide andmebaasid Schengeni süsteemi andmebaasiga, lisaks pakkus selle probleemi tehnilise lahenduse välja just Portugali ettevõtte. Viibime 21. ja 22. detsembril nendes riikides ning saame avaldada heameelt selle üle, et Portugal on panustanud oma tehnoloogiat ja Portugali riigi poliitilist tahet, et aidata neil riikidel tagada oma kodanikele täielik liikumisvabadus, mille poole püüdvad kõik Euroopa rahvad. Ma olen pärit riigist, mis on seda hetke juba kogenud; ma mäletan hetke, mil tühistati kontroll Portugali ja Hispaania vahelisel piiril, ning me tundsim esimest korda, et kuulume tõepoolest Euroopa ühisesse perre. Seega, kui lõppenud eesistumisperioodi sümboolselt millegagi tähistada, siis võiks selleks olla Portugali ja teiste riikide poliitikute ning komisjoni presidendi kohalviibimine piiridel kontrolli

tühistamise hetkel, aidates nii kaasa Euroopa unelma realiseerimisele ning püüdlusele tagada liikumisvabadus ja turvalisus, mida esindab Schengeni ala.

Lisaks vabaduse tagamisele oleme oma jälje jätnud ka sotsiaalküsimustesse. Siinkohal meenutan kõigile, et just Portugali eesistumisperioodil saavutati Euroopa ametiühingute ja tööandjate liitude vahel olulise tähtsusega kokkulepe, millega sätestatakse Euroopa tööturuga seotud ülesanded. Samuti jõudsid kõik riigid mõõdunud eesistumisperioodil kokkuleppele ühiste paindlikkuse-turvalisuse põhimõtete (sisemise paindlikkuse mõõde) suhtes, mis on tõukejõuks Euroopa mudeli edendamisele, ühendades endas konkurentsi tagamiseks vajaliku paindlikkuse ja Euroopa sotsiaalsele mudelile iseloomuliku töötajate turvalisuse.

Lõpuks soovin ma seoses sotsiaalküsimustega esile tõsta migratsioonipoliitikale pööratud tähelepanu ulatust. Kuue kuu jooksul panime sellele küsimusele suurt rõhku. Korraldasime Lissabonis rahvusvahelise konverentsi, kuna meie eesmärk oli ja on aidata kaasa Euroopa migratsioonipoliitika laiapõhjaliste suuniste kehtestamisele või sätestamisele. Viimasel Ülemkogul oli komisjoni presidendil võimalus esitada komisjonile dokument, millega määratakse kindlaks nimetatud poliitika alused; migratsioonipoliitika, millel on kolm põhisammast: sisserändajate kaasamine, ebaseadusliku sisserände vastu võitlemine ja koostöö tegemine päritoluriikidega, et rändevooge reguleerida ja seeläbi sisserändajaid kaitsta. See on teetähiseks Euroopa sotsiaalküsimustes ning Portugal tunneb uhkust selle üle, et sai aidata kaasa Euroopa migratsioonipoliitika edendamisele.

Portugal eesistujariigina jättis oma jälje ka majandusküsimustesse. Siinkohal pean silmas, nagu Euroopa Parlamendi president ütles, meie heakskiitu Galileo projektile, mis oli juba mitmeks aastaks venima jäänud, kahjustades seeläbi Euroopa mainet ning saates kogu maailmale selge sõnumi, nagu ei suudaks Euroopa sellises otsustava tähtsusega valdkonnas oma projektiga toime tulla. Nimetatud Galileo projekt on üks infrastruktuuri projektidest, mis aitab parandada Euroopa mainet maailmas ning toetab Euroopat tiheda konkurentsiiga telekommunikatsioonivaldkonnas. Seetõttu oleme väga uhked selle üle, et Portugali eesistumisperioodil ja minister Mário Lino eestvedamisel jõuti lõpuks vastava kokkuleppeni, mis eristab Euroopat ja Euroopa projekti. Majandusküsimustega seoses soovin tõsta esile ka meie panust üleeuroopalisse merenduspoliitikasse, kuna merekeskkonna strateegia raamdirektiiv on peamiseks tingimuseks Euroopa järjepideva lähenemise tagamiseks kõikide riikide vahel merendusküsimustes.

Mis puudutab energiat ja kliimamuutusi, siis soovin rõhutada vaid kahte punkti: esiteks, energiatehnoloogia strateegilise plaani koostamine. Tegemist on põhipunktiga, mis annab märku Euroopa ambitsioonidest antud valdkonnas ning tahtest investeerida võimalikult palju innovatsiooni ja teadustöösse, et tulevikus meie ees seisvatele väljakutsetele vastata. Samuti soovin ära märkida Portugali eesistumisperioodi ajal sõlmitud Bali kokkuleppe, mis praegusel hetkel annab meile selged juhised läbirääkimisteks, mis aitaksid meil 2009. aastal jõuda kliimamuutusi puudutava globaalse kokkuleppeni.

Lõpetuseks, mu daamid ja härrad, oleme jätnud oma jälje ka Euroopa Liidu tulevikku puudutavates küsimustesse, eelkõige selles osas, mis puudutab viimasel Ülemkogul heaks kiidetud üleilmastumise deklaratsiooni. See deklaratsioon hõlmab järgmist: esiteks, Euroopa on lahendanud oma institutsioonilised probleemid ning loodab nüüd ületada muutuva maailma väljakutsed, et leida oma juhtpositsioon institutsioonilise reformi elluviimisel, käsitleda haridust, koolitust ja teadustööd keskse küsimusena Euroopa rolli kujundamisel globaliseeruvas maailmas, kuid samuti võidelda kõigi maailma ähvardavate keskkonnaprobleemide vastu. Euroopa üleilmastumise käsitlemine tähendab, et Euroopa on jõudnud tagasi põhiküsimuste arutamise juurde, mis olid seni viimaste aastate institutsiooniliste probleemide varjus kahjuks tahaplaanile jäetud.

Üleilmastumise deklaratsioon ja kokkulepe arutelurühma moodustamiseks. Viimasel Ülemkogul andsime mandaadi nimetatud arutelurühma moodustamiseks, et võimaldada aidata kaasa üldisele arutelule, milles käsitletakse antud teemat ning Euroopa tulevikku aastail 2020–2030. Selleks et arutelurühm saaks paremini aidata probleeme ennetada ja nendega toime tulla, kinnitasime ka selle rühma juhi – Felipe Gonzáleze, kes on üks Euroopa ajaloo suurkujudest, kes pöördub tagasi poliitilisse ellu, et juhtida arutelurühma tööd Euroopa projekti elluviimiseks, mis on tema jaoks läbi aegade olnud üks üllamaid ideid. Teda abistavad vahepeal loodud rühma juhtimises aseesimehed pr Vike-Freiberga ja Jorma Ollila.

Hr president, daamid ja härrad, nagu öeldud, ei kirjelda ma teile Portugali eesistumise saavutuste kõiki üksikasju, kuid tahaksin siiski mainida, et ma tunnen selle eesistumisperioodi üle väga suurt uhkust ning ma olen sellega väga rahul. Me saavutasime kõik püstitatud eesmärgid; nii esmatahtsad kui ka need, mille saavutamises me päris kindlad polnud. Leping, Brasiilia ja Aafrika tippkohtumine, kuid ka meie panus majandus-, sotsiaal- ja vabadusküsimustesse ning tulevikku puudutav agenda. Hr president, mu daamid ja härrad, kõnealune eesistujariik on euroopalik riik, kes mõistab selgesti, et Euroopa projekti kaudu saab paremini kaitsta oma huve riigis, mis on pühendunud Euroopa ideaalide kaitsmisele, mida juhivad Euroopa

poliitikut, kes mõistavad selgesti Euroopa vajadusi Euroopa projekti arendamiseks, ning et see Euroopa projekt on ilmselt kõige suuremeelsem, kõige kriitilisem ja kõige olulisem kaasaegne projekt, mis on oluline nii eurooplaste, Euroopa majanduse kui ka kogu maailma seisukohast.

Kui lubate, hr president, siis lõpetaksin tänusõnadega. Minu isiklik tänu minu kõrval istuvale välisministrile, kes on saatnud mind kõigi nende kuue kuu jooksul; samuti siinviibivale Euroopa asjade riigisekretärile; kuid ma soovin tänada ka Portugali diplomaatilisest korpust, kelle kanda oli kogu organiseerimistegevus ning kellele pole piisavalt tihti tunnustust avaldatud; ma tahan tänada kogu Portugali diplomaatilisest korpust, kes andis endast parima oma riigi ja Euroopa eest ning mida juhtis üks suurimaid Portugali suursaadikuid, suursaadik Mendonça e Moura, kes on samuti täna siin.

Hr president, mu daamid ja härrad, meie moto eesistumisperioodi alguses oli „Tugevam Euroopa parema maailma heaks” ning kuue kuu möödudes oleme veendunud, et oleme seda motot au sees hoidnud, et andsime riigina endast parima Euroopa tugevdamiseks, et Euroopa saaks paremini teenida oma kodanikke ning oleks valmis täitma oma rolli maailma tasandil.

Me tegime seda kõike Euroopa jaoks, Euroopa teenimiseks, kuna just sellisel viisil saame me kaitsta Portugali, Euroopa ja kogu maailma huve. Soovin tänada kõiki parlamendi fraktsioone, kes on selle perioodi vältel meid nii palju toetanud, soovin toetuse eest tänada komisjoni ning Euroopa Parlamendi presidenti, kes ei keelanud Portugalile eesistujariigina kunagi oma abi. Ma tunnen lõppenud eesistumisperioodi üle suurt uhkust ja heameelt ning soovin oma õnne teiega jagada, kuna see on õnn kogu Euroopa jaoks.

(Aplaus)

President. – Suur tänu eesistujale kõne ning veel kord tema suure pühendumise eest.

José Manuel Barroso, volinik. – (PT) Hr president, nõukogu president, daamid ja härrad, viimased kuus kuud on suurepäraseks näiteks selle kohta, mida oleme saavutanud kahel viisil Euroopa edukamaks muutmisel. Nimelt, samaaegselt pingutustega institutsionaalsete küsimuste lahendamisel püüdlime ka edu saavutamisele praktilistes tulemustes, näitamaks meie kodanikele, et Euroopa tõepoolest teenib nende pürgimusi.

Aasta 2007 näitas Euroopa võimekust vastata neile väljakutsetele. Nägime nüüdsama läbirääkimisi, kokkulepet ja lepingu, Lissaboni lepingu allkirjastamist, mis annab Euroopale tulevikuks vajalikud institutsioonid, kes on võimelised vastu võtma 21. sajandi väljakutsed.

Siinkohal soovin veel kord avaldada lugupidamist Portugali eesistumisperioodile ja eriti peaminister José Sócratesele Euroopa Liidu asjatundliku juhtimise eest. Samuti on väga asjakohane tunnustada Saksamaa eesistumisperioodi ja kantsler Merkeli olulist panust mandaadi saamiseks, mis võimaldas edukat edasiliikumist Euroopa jaoks niivõrd tähtsa lepingu osas. Alguses paljud kindlasti kahtlesid sellise pingutuse tegemise vajalikkuses, kuid on tõsi, et mõned päevad tagasi jõudsid 27 ELi liikmesriigi valitsused Lissabonis kokkuleppele lepingu osas, mille üle nad olid läbirääkimisi pidanud.

Nüüd tuleb see poliitiline saavutus praktikasse rakendada. Liikmesriigid on kokku leppinud ja lepingu allkirjastanud, samuti nõustunud selle ratifitseerima, et see jõustuks 1. jaanuarist 2009. Liikmesriigid peavad seda tegevust võtma väga tõsiselt. Lepingu allkirjastamisega on valitsused võtnud endale kohustuse kaitsta lepingus sätestatud oma riikide parlamentide ja avaliku arvamuse ees. Need ülesanded tuleb edukalt täita, kui Euroopa soovib edasi liikuda.

, komisjoni liige. –Hr president, soovin soojalt tervitada Ungarit, sest ta ratifitseeris Lissaboni lepingu eile. Leping ratifitseeriti valdava häälteenamusega: 385 poolthäält ja ainult viis vastuhäält.

(Aplaus)

Pean seda väga sümboolseks toiminguks ja väga positiivseks poliitiliseks signaaliks, et üks uus liikmesriik ratifitseerib esimesena Lissaboni lepingu, Ungari on aplausi ära teeninud.

Sellel perioodil, aga iseäranis viimase kuue kuu jooksul oleme samuti olnud tunnistajaks sellele, kuidas Euroopa Liit haarab juhtohjad poliitikates, mis avaldavad mõju igale eurooplasele iga päev: majanduskasv ja töökohtade loomine, kliimamuutused, energia, migratsioon ja innovatsioon. Need on tegurid, mis määravad Euroopa edukuse nüüd ja tulevikus.

Peaminister Sócrates juba rääkis eesistumisaja paljudest saavutustest. Ma ei hakka kõike seda kordama. Loomulikult võiksin nõustuda kõige tema poolt öelduga: Euroopa Liidu-Aafrika tippkohtumise tähtsus, esimene tippkohtumine Brasiiliaga, et luua strateegiline partnerlus niivõrd tähtsa riigiga, kokkuleppele

jõudmine Galileo projekti osas ja väga oluline kokkulepe sotsiaalpartnerite vahel paindlikkuse ja turvalisuse põhimõtetes. Võiksin lisada mõningaid muid punkte ja rõhutada mõndagi, mis on vähem tähelepanu ära teeninud, kuigi on samuti olulised. Näiteks, Euroopa Parlamendiga jõuti üldisele poliitilisele kokkuleppele rajada Euroopa Innovatsiooni ja Tehnoloogia Instituut – väga konkreetne projekt ja tõeline innovatsiooni lipulaev Euroopas, ning samuti liidu liikmesriikidele ühtse merenduspoliitika väljatöötamise algatamine.

See viib lõpule komisjoni poolt peaaegu 3 aastat tagasi, 2005. aasta märtsis, alustatud laiaulatusliku tegevuse. 2006. aasta juunis komisjoni poolt välja antud rohelise raamatu üle toimunud laialdaste avalike arutelude tulemusel oleme Euroopa institutsioonides tänaseks jõudnud selgele üksmeelele, kui oluline on liidu jaoks merenduspoliitika, et vastu võtta väljakutsed üleilmastumise ja konkurentsivõime tagamise, kliimamuutuste ja energiaprobleemide lahendamise alal, ning kuidas jätkusuutlikult maksimeerida meie ookeanide ja merede potentsiaali. Euroopa Parlamendi viie komisjoni juulis esitatud suurepärasest raportist lähtuv komisjoni nägemus liidu ühtsest merenduspoliitikast ja tegevuskava selle elluviimiseks kiideti täielikult heaks eelmisel nädalal Euroopa Ülemkogul. Võlgname erilise tänuavalduse Portugali eesistumisele selle liidu üheks prioriteediks muutmise eest.

Kuidas kõik need tulemused saavutati? Keskkel kohal on olnud kolme peamise institutsiooni tulemusrikas koostöö: parlament, komisjon ja ministrite nõukogu on koos töötanud, et jõuda tõelise konsensuseni väga paljudes Euroopa Liidu tegemisi puudutavates küsimustes. Meile on samuti kasuks tulnud süvenev arusaam, et Euroopa Liit pakub õiget vahendit tänapäeva suurtele väljakutsetele vastamiseks. Ainult vaadake täna avaldatud Eurobaromeetri andmeid. Need kinnitavad tänavu kevadel avaldatud arvandmeid, mis näitavad, et üldine toetus Euroopa Liidule on kõrgem kui kunagi varem viimase kümne aasta jooksul. Me võidame Euroopa kodanike usaldust, nüüd peame näitama, et me väärime nende usaldust.

Eelmisel nädalal oli vaid päevade küsimus, kui nägime põhiõiguste harta väljakuulutamist kolme institutsiooni poolt Euroopa Parlamendis Strasbourgis, Lissaboni lepingu allkirjastamist, ja neile üliolulistele momentidele järgnes Euroopa Ülemkogu tegevuse keskendumine kodanike otseste huvide põhiprobleemidele.

Pärast kolmapäeval ja neljapäeval astunud ajaloolisi samme pöördus Euroopa Ülemkogu taas otsustava ülesande juurde muuta tulemuslik Euroopa reaalsuseks ja praegu on meil olemas raamistik, milliste tulemusteni peaks Euroopa Liit jõudma aastal 2008.

Üleilmastumise tähtsus on meie tuleviku tegevuses kriitiline tegur. Alles hiljuti kaldusid poliitikud üleilmastumisest arglikult mööda vaatama. Üleilmastumist nähti liiga raskena ja liiga lahknevana ning mõnikord me isegi vältisime seda sõna. Ülemkogul heaks kiidetud üleilmastumise deklaratsioon on seda muutnud. Praegu teame, et Euroopa võib ühiselt omaks võtta aktiivselt probleeme ennetava lähenemise üleilmastumisele. Me teame, et kõik üleilmastumisest tulenev ei ole positiivne, kuid see ei anna põhjust olla tegevusetu. Pigem peaks see mitmekordistama meie püüdlusi kasutada parimal viisil kõiki üleilmastumise poolt Euroopale pakutavaid võimalusi. Üleilmastumise ajastul on Euroopa Liidul kõik põhjused vaadata tulevikku kindlustundega. See näitab, kuidas Euroopa ühiskonnas valitsevad väärtused ühilduvad täielikult proaktiivse lähenemisega globaliseerumisele. See on üleilmastumise deklaratsiooni saadetud sõnum. Nüüd on edu saavutamiseks üleilmastumise ajastul meie päevakorras tunnetada tõelist edasiliikumishoogu, liikumisjõudu, mida me toetame rea komisjoni algatustega järgmiste kuude jooksul.

Olin rahul, kui Portugal eesistujariigina otsustas pöörata erilist tähelepanu migratsioonile. Kui me tuleme sisserände probleemi lahendamiseks hästi toime, siis võidavad sellest kõik: Euroopa, Euroopa Liidu liikmesriigid, samuti sisserändajad ise ja nende päritoluriigid, sest, nagu nõukogu eesistuja just meile meelde tuletas, on see ühtlasi ka sotsiaalne probleem. Euroopa Ülemkogu toetas komisjoni poolt varem detsembris pakutud integreeritud lähenemisviisi sisserändele. Nende töösolevate eelnõude toetamiseks, mis puudutavad ebaseaduslikku sisserännet, registreerimata töötamist ja sinist kaarti kõrgelt kvalifitseeritud tööjõule, esitame järgmisel aastal uued eelnõud, et rajada tõeliselt kõikehõlmav lähenemisviis sisserändele Euroopa tasandil.

Veel enne seda esitame meetmete paketi, et realiseerida liidu lubadused kliimamuutusi ja energiat puudutavates küsimustes. See on üleilmastumise üks punkte: kliimamuutused ja vajadus leida ülemaailmsele probleemile ülemaailmne lahendus. Mul on heameel öelda, et Euroopa on selles osas maailmas juhtpositsioonil. Olen uhke, et Euroopa Liit ja meie 27 liikmesriiki rääkisid Bali konverentsil ühel häälel. Deklaratsioon on tähtis samm teel Kopenhaagenisse 2009. aastal. Ma tean, et mõned meist ootasid enamat – mina isiklikult oleksin eelistanud enamat – kuid asjaolu, et ÜRO konverentsil jõuti konsensuseni ning määrati kindlaks siduv tegevuste ajakava ja 2012. aastale järgnev korraldus, olid iseenesest edu ja, olgem siirad, see edu oleks olnud võimatu ilma Euroopa juhtrollita ja Euroopa ühtsuseta.

Praegu tuleb keskenduda vajadusele kindlustada järjepidevus ja nõuda ambitsioonikaid, siduvaid eesmärke CO₂ heite vähendamiseks. Mõni päev pärast Bali konverentsi tekkis käegakatsutav tunne, et meie suunas on puhumas muutuste tuuled. Mõned meie peamistest partneritest, kes siiani polnud oma meelt muutnud – Austraalia juba tegi seda – kavatsevad oma meelt muuta. Kuid me peame avaldama jätkuvalt survet, et anda tähendus meie juhtpositsioonile. Parim viis seda teha on näidata, et me võtame seda asja tõsiselt, ja edasi minna oma eelnõudega. Ma soovin teha järgmisel aastal tihedat koostööd selle parlamendiga ning sõlmida järgmise aasta lõpuks ühise eesmärgina poliitilise kokkuleppe meetmete täispaketi kohta.

Euroopa Ülemkogu kasutas samuti võimalust heita pilk kaugemasse tulevikku, seda mitte ainult üleilmastumise deklaratsiooni puhul, vaid mõningaid uusi ideid esitades. Arutelurühma moodustamine on uudne lähenemisviis, millest võib tõusta tulu. Vaatamine aastatesse 2020–2030 nõuab distsiplineeritust ja kujutlusvõimet, kuid tulemus võib aidata meil keskenduda suurele plaanile, eriti mis puudutab globaalseid väljakutseid. Rühm võib arvestada komisjoni toetusega, kui kogu meeskond alustab tööd hiljemalt tuleval aastal. Samuti tervitan ma kogenud riigimehe ja pühendunud eurooplase Felipe Gonzáleze valimist rühma esimeheks ja kahe ase-esimehe, pr Vike-Freiberga ja Jorma Ollila valimist.

Euroopa Ülemkogu käsitles samuti kiireloomulisemaid küsimusi. Kosovo stabiilsus sõltub suuresti Euroopa Liidust ja lahendus Serbia ja Kosovo jaoks peitub Euroopas. Nad teavad seda ja ka meie teame seda. Me peame selle läbi viima Euroopa Liidu kindlakäelise ja ühinenud aktsioonina. See on Euroopa jaoks karm katsumus ja me ei saa lubada siin läbikukkumist. Euroopa Komisjon julgustab liikmesriike hoidma Kosovo küsimusega tegelemisel ühtset ja sidusat lähenemisviisi.

Enne kui ma lõpetan, lubage mul öelda, et komisjonil on erakordselt hea meel selle üle, et parlament ja nõukogu on vastu võtnud humanitaarabi puudutava Euroopa konsensuse. See deklaratsioon, millele mul on au oma allkiri anda pärast seda istungit koos president Pötteringi ja peaminister Sócratesega, on laia kõlapinnaga poliitiline avaldus meie eesmärkidest, põhimõtetest ja heade tavade kohasest lähenemisest humanitaarabi valdkonnas, mida osutavad mõlemapoolsest nii liikmesriigid kui ka Euroopa Ühendus.

Konsensus on verstaapostiks Euroopa Liidu humanitaarabi korralduses. Üksnes Euroopa Komisjon on suuruselt teine humanitaarabi andja maailmas, konsensusele jõudmine on mõjus vastus humanitaarabi saajatele üha suuremaid väljakutseid esitavale keskkonnale. Liikmesriigid, parlament ja ka humanitaarpartnerid on soojalt tervitanud komisjoni häälekat poliitilist sõnavõttu selles valdkonnas, arvestades komisjoni märkimisväärsed kogemusi humanitaarabi osutamisel ja selle unikaalset rolli Euroopa Liidu südames. Nüüd on alustatud sisemise tööga, et konsensus sisalduvad siduvad lubadused ümber sõnastada tegevuskava projektiks, mis peaks esitama 2008. aasta esimesel poolaastal.

Lõpuks, nagu Euroopa ametis olev eesistuja, peaminister Socrates just ütles, ei ole selle aasta töö veel lõppenud. Mul on au enne aasta lõppu osaleda koos temaga meie sisepiiride väga sümbolises avamises. Alates 21. detsembrist 2007 elame ja liigume me 24 riigist koosneval sisepiirideta alal. See on ainulaadne ja ajalooline saavutus. Eesti, Tšehhi Vabariik, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Slovakkia ja Sloveenia kaotavad piirikontrolli sisepiiridel. Eurooplaste jaoks muudab see reisimise kiiremaks ja lihtsamaks. 21. detsembrist 2007 on võimalik ilma piirikontrollita reisida nii Iberia poolsaarelt Poolasse kui ka Kreekast Soome.

Õnnitlen samuti eesistujariiki Portugali strateegilise juhtpositsiooni puhul Schengeni informatsioonisüsteemi SIS One For All edukal juurutamisel. Euroopa Liidu sisepiiride kaotamine loob inimestele võimalused Euroopas elamiseks, ringiliikumiseks ja äritegemiseks. Oluline on meie kodanikele selgitada, et samaaegselt piirikontrolli kaotamise ja vabaduse edendamisega tugevdatakse ka julgeolekustandardeid, sest see tähendab ühtlasi tõhusat kontrolli välispiiril. Me ei tohiks unustada, et näiteks praegu on Hispaania piir ka Poola piir ja Poola piir on samuti Kreeka piir, me saame seda teha ilma välispiiril julgeolekut tugevdamata ning me liigume edasi vaid seetõttu, et need liikmesriigid on teinud nõutavad jõupingutused. Nii usun ma, ja mitte ainult sümbolsest vaatevinklist, et see on väga oluline areng meie uues, laienenud ja pühendunud Euroopas.

2007. aasta kande sõnum on suur lootus ja mitte vähem ootusi. Eurooplasted pööravad pilgud Euroopa Liidu suunas, et leida vastused nii paljudele küsimustele. Mõned viimased kuud on andnud meile kindlustunde, et tuleme oma ülesandega toime.

(Aplaus)

President. – Palju tänu teie kõne ja pühendumise eest, komisjoni president.

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (FR) Hr president, komisjoni president, nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, täna tähistab meie parlament täielikult funktsioneerivat Euroopat. Lissaboni leping on allkirjastatud ja selle ratifitseerimine alanud. Õnnitlen Ungarit, kes liikmesriikidest esimesena selle ratifitseeris.

Lissaboni lepinguga määratletud ühised väärtused – demokraatia, vabadus, solidaarsus – ja meie eesmärgid – rahu, turvalisus, keskkonnakaitse ja majanduslik heaolu – kinnitavad taas meie ühist saatust. Jah, Lissaboni leping annab meie liidule suurema ühtekuuluvuse. 50 aastat tagasi alanud integratsiooniprotsess jätkub: oleme siiski ühinenud mitmekesisuses! Rahvuslik, kultuuriline ja keeleline mitmekesisus muudab Euroopa tõeliselt rikkaks ning see on kindlaks määratud Lissaboni lepinguga. Pluralistlik Euroopa ammutab oma jõu kaasatusest.

Meie, seaduseandjad, oleme aruandekohustuslikud oma kaaskodanike ees. Teeme selle võimalikult lihtsaks. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on ühtsed. Nad jagavad oma pädevusi. Nad on otsustanud osa oma suveräänsetest õigustest viia ellu ühiselt. Küsigem Euroopa käest asju, milles ta on pädev, ja küsigem liikmesriikidelt asju, milles nemad on pädevad.

Minu fraktsioon jätkab toetuse kogumist Lissaboni lepingule ja Euroopa põhiõiguste hartale, mis paneb pitseri meie ühistele väärtustele. Lootkem, et seda on kõikidele selgitatud, kõik on sellest aru saanud ja, mis peamine, et kõik järgivad seda, ning et seda lepingut toetab võimalikult suur arv meie kaaskodanikke.

Lissaboni lepinguga sätestatud uus institutsionaalne raamistik annab alates 2009. aastast parlamendile suuremad volitused. Oluline on teada, et 2009. aasta Euroopa valimiste tulemused määravad parlamendi koosseisu ja mõjutavad komisjoni presidendi ametissenimetamist. Enesestmõistetavalt loodab minu fraktsioon veenda nii paljusid meie Euroopa kaaskodanikke kui võimalik hääletama PPE-DE juhtkonna poolt, juhtkonna poolt, kes on võimeline järgima üleilmastumise ja rahvastiku vananemisega tegelevat sotsiaalmajanduslikku strateegiat, juhtkonna poolt, kes on võimeline investeerima teadus- ja arendustegevusse, arendama turvalisusel ja õigusel rajanevat Euroopa ala tõhusamaks võitlemiseks kuritegevuse, illegaalse immigratsiooni ja terrorismi vastu, juhtkonna poolt, kes on võimeline tegema õigeid valikuid keskkonnakaitse, jätkusuutliku arengu ja meie energiaalase sõltumatus alal, juhtkonna poolt, kes on võimeline teostama välispoliitikat, mis lubab Euroopal rääkida ühel häälel. Meie jaoks on see ühinenud Euroopa pädevuste alus ja tuleviku valitsemise, Euroopa valitsemise alus. Seda on vaja, et Kosovos täna rahu säilitada. Rahu ja stabiilsus Balkanil, ELi väravas, puudutab väga oluliselt eurooplasi.

Siiski on Euroopa heal valitsemistaval ka keskpikk ja pikk tulevikuvision ja me toetame Euroopa Ülemkogu otsust moodustada tuleviku mõju tänastele otsustele prognoosiv arutelurühm siin, meie demokraatia südames. Rühm otsib lahendusi väljakutsetele, millele ühendatud Euroopal tuleb vastata järgmise 10, 20 ja 30 aasta jooksul ja mis hakkavad kajastuma ELi arengustrateegiates. Ainult tugev valitsemine on võimeline hajutama tõrksust ja vastuseisu võitlusele kliimamuutuste vastu. Bali konverentsi tulemused on tabav näide. Euroopa peab olema liidri rollis püüdlustes lahendada kliimaprobleeme, esiteks Poznańis 2008. aastal, kus toimuvad järgmised kliimaalased läbirääkimised, seejärel 2009. aastal Kopenhaagenis. Meil, Euroopa poliitikutel, lasub seal peamine vastutus. Toimimine meie laste ja lastelaste tuleviku arvel oleks kuritegu. Meist sõltub Ameerika partnerite veenmine selles.

Ka kliimamuutused ja Euroopa hea valitsemistava on küsimused, millega tuleb siin Brüsselis tegelda kohe, sest põllumajandus- ja kalandusministritel toimub iga-aastane toodangukvoote käsitlev arutelude maraton. Ärgem unustagem kliimamuutuste mõju toiduainete tootmisele. Oleme möödunud aasta augustis juba kogenud toiduainete suurt hinnatõusu. Kuid nüüd on käes järgmine hinnatõus, mis kajastub nisu ja riisi rekordilistes hindades. Veel kord, Euroopa kodanikud ootavad Euroopalt vastuseid ning samuti kooskõlastatud ja koordineeritud tegevust.

Hr president, eesistuja, daamid ja härrad, oleme rahu üles ehitanud 50 aastat, meil on õnnestunud rajada ühisturg, oleme kaotanud sisepiirid, meil on keskpank ja Euroopa ühisraha, Amsterdamis lepingust alates oleme teinud tööd ühise välispoliitika nimel, meil on Europol ja Eurojust. Me rajame turvalisuse ja õiguskorra piirkonna, laiendades ja suurendades Schengeni ruumi. Euroopa nõuded on suuremad. Lissaboni leping toob ELi välja selle langevalt spiraalilt.

Minule ja minu fraktsioonile on Euroopa ehitamine 21. sajandil taas kord muutumas entusiasmi ja edasipüüdlamise sünonüümiks. Vabakaubanduspiirkonnast tõelise poliitilise Euroopani jõudmiseks hakkame taas rääkima Euroopa projektist ning oleme valmis tegema valikuid. Uues globaliseerunud maailmas ei ole kohta mõtteviisile „igaiüks iseenda eest”. Meie liikmesriikidel, sõltumata nende suurusest ja rahvastiku tihedusest, ei ole võimalust jõuda õitsenguni ilma integratsioonita.

Suur tänu presidendile, nõukogu eesistujale, komisjoni presidendile, jõulutervitused meile kõigile ning mis peamine, loodame parimat lepingu vastuvõtmise suhtes kõigi ülejäänud 26 liikmesriigi poolt 2008. aastal.

(Aplaus)

Martin Schulz, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Hr president, daamid ja härrad, Portugali eesistumine on olnud edukas ning ma õnnitlen teid, hr Sócrates, ning teie valitsust selle edu puhul.

Lobo Antunese perekond ei ole andnud meile mitte üksnes hea riigisekretäri, vaid ka silmapaistva kirjaniku, kelle sulest on sündinud huvitav romaan pealkirjaga *The Splendour of Portugal* (Portugali hiilgus), mis on ka rida riigihümnist. Portugali maine on selle eesistumise ajal paranenud, seda eriti kolme teie enda poolt mainitud asja tõttu. Tõepoolest, Euroopa seisukohast andis Aafrika tippkohtumine Aafrikale tagasi osa väärikusest, millest meie, eurooplased, olime aafriklaste juba pikka aega ilma jätnud. See oli üks teie eesistumise edukaid ettevõtmisi. Brasiilia tippkohtumise korraldamine näitab, et Euroopas tuleb pöörata suuremat tähelepanu Ladina-Ameerika poliitikale, kuna mõlemad põhinevad tegelikult ühistel traditsioonidel (Portugal, Brasiilia, Hispaania, Lõuna-Ameerika, Kesk-Ameerika), kuid tänapäeval nimelt ka ühistel väärtustel, mida me jagame eelkõige maailma selle piirkonnaga – Ladina-Ameerikaga. Seega oli Brasiilia tippkohtumise korraldamine õige samm. Kuna me oleme jõudnud ühiste väärtuste teemani, siis tahaksin teid meie fraktsiooni nimel eriti tänada selle eest, et keskendusite oma tegevuses surmanuhtluse kaotamisele ja et te kehtestasite surmanuhtlusevastase Euroopa päeva, mis teeb Portugali eesistumisperioodile au.

(Aplaus)

Kuid ka meie ees seisavad väljakutsed. Lepingule on pidulikult alla kirjutatud, kuid ma olen lepingu pidulikku allkirjastamist juba kogenud ja näinud kõiki neid, kes sellele pidulikult alla kirjutavad. Ma olen samuti näinud seda tihnikut, kuhu nad seejärel kadusid, need pidulikult allakirjutanud! Mõned pole enam ametis ning see võib olla isegi hea. Nüüd, mil leping on ratifitseerimisel, on midagi, mille eest võidelda. Me avaldasime juba oma tänu Ungarile. Kuid kui me tahame, et edu saadaks meid ka 2008. aastal, siis tuleb meil täpselt tutvuda pärast allakirjutamistseremooniast peetud nõukogu istungi järelduste sisuga.

Minu fraktsiooni nimel tervitan, et nõukogu tunnistab vajadust korrigeerida integreeritud majanduspoliitika suuniseid. Ma loodan, et komisjon võtab seda tõsiselt ning esitab vastava teatise. Ma tervitan samuti seda, et nõukogu ootab komisjonilt avaldust üldhuviteenuste kohta, mis on samuti üks meie fraktsiooni nõudmistest. Ma olen selles küsimuses kirjutanud kõigile valitsusjuhtidele, et teie, komisjoni president, võtate seda nüüd lõpuks tõsiselt. Pidades silmas, et te ütlesite vaid mõni nädal tagasi, et sellist teatist pole vaja, loodan ma, et teie, komisjoni president, võtate seda nüüd lõpuks tõsiselt. Nõukogu ei ole selles osas teiega nõus ning sotsialistliku erakonna liikmetena toetame meie nõukogu arvamust.

Komisjoni president, olete öelnud – ning seetõttu ma pöördungi praegu teie poole – et meie töö pole veel lõppenud. Te mainisite siin Schengenit. Teie koos hr Sócratesega kavatsete piirid avada. See on fantastiline. Kuid ma tean, et teie töö lõpeb homme ikkagi. Komisjon tahab homme saada valmis direktiivi eelnõu piiriüleste tervishoiuteenuste kohta. Ma ei tea, kas komisjonist on arukas teha selline otsus kiiresti, kui jõuludeni või jõulupuhkuseni on jäänud vaid üks päev. Bolkesteini puhul tehti samuti kiire otsus päev enne suvepuhkusele minekut ning see maksis meile põhiseaduse ratifitseerimise. Seepärast ütlen teile: kui te võtate selle vastu homme, siis võtke palun teadmiseks, et kõike, mis jääb teenuste direktiivi raamidest, s.t päritolumaa põhimõttest väljapoole, võib tõlgendada järgmiselt: me oleme koostanud teenuste direktiivi kontekstis selgepiirilise raamistiku. Kui me püüame eridirektiivide abil päritolumaa põhimõtet taas tagauksest sisse suruda, siis seisab meile vastu Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsioon. Pidage seda homse otsuse tegemise ajal meeles!

Meil on tarvis, et ratifitseerimine toimuks 2008. aastal edukalt. Euroopa kodanikud on näinud, et eesistujariik Portugal – ning mul on hea meel tõdeda, et ka eesistujariik Saksamaa – on liidu 2007. aasta stagnatsioonist välja viinud. Me oleme liikuma hakanud, meil on nüüd olemas lepingu alus, kuid see pole veel jõustunud. Kui me soovime selle jõustumist, siis läheb meil tarvis rahva usaldust. Kui me aga tahame seda usaldust võita, siis tuleb meil rahvale öelda: „Euroopa on korraldatud sotsiaalse vastutuse alusel”. Teie komisjoni „Chicago poisid” ei saa taas jõuluvana varjus kohale tormata! Euroopa vajab, et ka komisjon mõistaks selgelt Euroopa sotsiaalset vastutust. Vastasel korral ei tule sellest midagi välja.

Seda öelnud, soovin teile kõigile häid jõule!

(Naer ja aplaus)

o

o o o

President. – Seni on räägitud eesistujariigi Portugali tehtud jõupingutustest surmanuhtluse tühistamiseks ja moratooriumi saavutamiseks. Olete kindlasti kõik märganud, et Ameerika Ühendriikide New Jersey osariik on surmanuhtluse tühistanud. Kirjutasin täna New Jersey kubernerile Jon Corzinele ning õnnitlesin teda ja seadusandlikku kogu selle otsuse puhul.

(Aplaus)

o

o o o

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel.* – Hr president, sageli öeldakse, et erand kinnitab reeglit, ning see eesistumine ei ole erand!

Liiga sageli tuuakse eesistujariigi programmis meie ette kaunid sõnad ja enesekindlad ambitsioonid, mida rohkem rikutakse kui järgitakse. Kuid taaslustades lepingu, mis oli meie kõigi arvates juba surnud ja maha maetud, näitasite, et ebatõenäoline on siiski võimalik. Siit alates jääb Lissabon meie mällu hetkena, millal Euroopa varustas ennast vahendite ja järjekindlusega, et panna globaliseerumine tööle meie heaks, mitte meie vastu.

Poliitika poleks poliitika, kui me laseksime suurel edul varjutada väiksemaid ebaõnnestumisi. Kuigi Lissaboni leping on vaieldamatu edasiminekuks, ei tohi see meid siiski liiga enesekindlaks muuta. Kuigi see on sümbolse tähtsusega, võis Lissaboni tippkohtumine Euroopat ja Aafrikat teineteisest veelgi kaugemale tõugata. Majanduskoostöö lepinguid puudutav konsensus taandub sama kiiresti kui ELi kinnitused määrata kaubandus arengu teenistusse.

Mis juhtus suure vaidlusega kaitstud paindlikkuse suhtes? Teie suur idee Euroopa majanduse taaslustamise kohta, mis jooksis liiva juba enne seda, kui me seda isegi sõnastada suutsime? Kus on migratsiooni sinine kaart? Või tööjõu suurem liikuvus liidu piires? Või Lissaboni ja Göteborgi agenda sidumine CO2 täieliku laialivõtmise/eraldamise ja kärpimise/vähendamise abil?

Te ütlete, et olete jätnud oma jälje õigusemõistmise ja siseküsimuste valdkonnas, kuid vaadake ette. Andmete jagamise kord on andmekaitse ja andmete turvalisuse tagamisest ohtlikult ette jõudnud.

Bilansi plusspool: Euroopa juhtpositsioon Bali konverentsil, suurepärase kokkuleppe ELi järgmise aasta eelarve suhtes, konstruktiivselt kaine mõtlemine ühise poliitika kavandamisel Kosovo suhtes, need kõik teevad au teie ministrite oskuslikule tegevusele.

Ning tänu teie julgusele ja otsustavusele, peaminister, saavad Euroopa suuremad liikmesriigid kiire edasiminekuga veel vaid veidi viivitada. Sest 2009. aasta saabudes, kui kvalifitseeritud häälteenamus on paika pandud, kui parlamendil on kaasotsustamise õigus ning vetod ei saa Euroopat kauem pantvangis hoida, läheb progressiivsel, tsentristlikul enamusel korda muuta Euroopa valikud mustvalgeks, mida ei riku ükski hall laik.

Euroopa võib ju olla kaotanud Beethoveni „Oodi rõõmule”, kuid te olete hästi aru saanud sellest, mille kohta Shakespeare ütles: hiilguse tõus, mis tulvab vastu selle maailma kõrget kallast. Ning nagu suure meresõiduriigi juhile kohane, olete seda tabanud just mõõna ajal.

(Aplausid)

Brian Crowley, *fraktsiooni UEN nimel.* – Hr president, ma tahaksin – minu arvates pole ükski minu kolleegidest seda ametlikult teinud – õnnitleda Portugali peaministrit hr Sócratest nõukogu väga eduka töö puhul ning mis veelgi tähtsam, Lissaboni lepingu allakirjutamiseni jõudmise puhul.

Teie enda poolt õigusega tõstatatud küsimust selle kohta, kuidas peaks Euroopa edasi liikuma ja meie ees seisvate ülesannetega toime tulema, on takistanud või pärssinud tõhusa otsustamismenetluse puudumine liidu institutsioonides. Kuigi mõned selle koja liikmed ei pruugi Lissaboni lepinguga lõpuni nõustuda ja teised tunnevad, et sellega mindi liiga kaugemale, oli tegelikult tegemist olukorraga, kus olemasolevad lepingud ei andnud meile nende probleemidega tegelemiseks piisavalt tuge. Bali konverents tõendas vähemalt seda, kui tähtis on Euroopa ühehäälnelne seisukoht nendes valdkondades, kus Euroopa Liit omab otsustusõigust ja suudab esineda kogu maailmas.

Ilmselgelt oli hiljem nõukogus toimu nu pisut teistsugune. Ning see nõuab veel täpsemaid suuniseid, et liikuda meie poolt soovitavate sündmuste poole.

Ma tahaksin väga lühidalt pöörduda tagasi selle juurde, mida ma pean Portugali eesistumise ainsaks suurimaks saavutuseks, ning see on teie järjekindlus Aafrika tippkohtumise osas. Sest hoolimata sellest, mida keegi ütleb, on Aafrika manner meie lähim naaber nii arengu, humanitaarabi kui ka riski seisukohast ning liiga paljud liikmesriigid, liiga paljud liikmesriikide peaministrid on liiga kaua elanud pilvedes ja demonstreerinud suurt nõrdimust selle üle, et üks teatav isik Aafrikas rikub inimõigusi ja vabadusi.

Kuid seeläbi mõistsime me hukka kogu Aafrika, kuna Euroopa tegi vea ega aidanud neil luua ühist ja ühtset strateegiat selles, kuidas arengut edendada ning kuidas tagada, et Aafrika ei kasvaks mitte ainult majanduse või kaubanduse mõttes, vaid saaks võtta juhirolli aitamaks teisi edukaks osutunud Aafrika riike ja anda juhiseid ja suuniseid ja suuna kätte teistele riikidele, mida tuleks edasi viia.

See peegeldab mitmes mõttes Euroopa Liidu algusaegu, kui Euroopa Liidu asutajad pärast Esimese ja Teise maailmasõja õudusi kokku tulid. Oma nägemuse kaudu püüdsid nad julgustada teisi riike astuma edasi kuni praeguse ajani: endised diktatuurid, endised totalitaarsed režiimid on nüüd osa Euroopa Liidu demokraatlikust perest.

Peaminister, ma õnnitlen teid ja teie ministreid, kuid eelkõige kõiki teie riigiteenistujaid, kuna just nemad on need inimesed, kes teevad kogu taustatöö ja loovad võimalused selleks, et meie saaksime tõusta ja särada.

Lõpuks soovin ma tänada ka komisjoni, kuna neil on olnud suur osa kogu protsessi käigus ette tulnud raskuste ja keerdküsimuste silumisel.

Ma soovin teile kõigile edu lepingu ratifitseerimiseks. Minu kodumaal, Iirimaa, korraldatakse referendum, kus inimestel on võimalik hääletada, kuid ma õnnitlen Ungari parlamenti nende tänase ratifitseerimist puudutava otsuse puhul.

Monica Frassoni, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (IT) Hr president, daamid ja härrad, ma tahaksin samuti tänada eesistujariiki Portugali nende kuue kuu jooksul tehtud ausa ja avatud euroopameelse jõupingutuse eest ning minu arvates vastutab mitte küll kõigi, aga mõne puuduse eest, mida mainis ka hr Watson, pigem meeskond kui eesistuja, sest kuna selles nõukogus on võimatu kivist vett välja pigistada, siis on üsna keeruline saavutada palju tähtsamaid tulemusi. Ma tahtsin mainida väga lühidalt eesistuja kolme prioriteeti ning teen seejärel kiire märkuse keskkonnaküsimuse osaks oleva kliimamuutuste teema kohta.

Lissaboni lepingu suhtes niipalju, et minu veendumuse kohaselt – nagu te teate, hr president – on meie fraktsioon alati olnud seisukohal, et kui me oleksime võtnud vähem kaitsva hoiaku, siis poleks agenda sõnastamine jäänud üksnes Euroopa-vastaste teha. Ma arvan, et peaminister Gordon Browni teguviis oli skandaalne ning viis, kuidas ta nii teid kui ka meid kõiki kohtles, oli minu arvates samavõrd skandaalne. Ma leian, et me ei peaks olema nende suhtes enam nii kannatlikud, ning ma leian samuti, et see, kuidas Ühendkuningriik, kuid ka teised liikmesriigid on saanud praktiliselt kõik, mida nad Lissaboni lepinguga seoses on tahtnud, mis tähendab põhiseaduse või põhiseadusliku lepingu suhtes sammu võrra tagasiminekut, peaks panema meid tõepoolest Euroopa tuleviku üle järele mõtlema.

Sellest seisukohast tundub mulle, et arutelurühma mandaadil pole mingit erilist tähtsust, olgem ausad! Kuna ta ei saa teha ei üht ega teist! Ma ütlen seda seetõttu, et minu fraktsioon on ühel meelel Spinelliga, ainsa targa mehega, ainsa Euroopa institutsiooni ja Euroopa Parlamendi elutarga isikuga; ma nõustun ka sellega, et see tarkade rühm ei saa palju teha, kuigi ma ei tea tegelikult, millised volitused saab oma mandaadiga esimees González, kuid ilmselt loeme me tema tööd suure huviga.

Brasiilia küsimuses seisneb meie põhiline hämming selles, et mitte keegi ei keskendu enam – või ei näi enam keskenduvat – regionaalsele mõõtmele meie strateegilistes suhetes maailma selle piirkonnaga, ja täpselt sedasama võib öelda Aafrika kohta. Ma tahaksin teada – teie väitel pole teil aega seda öelda – milline on tegelikult Brasiilia suhete konkreetne strateegiline sisu? Ausalt öeldes tundub mulle ja minu fraktsioonile, et ainus selgelt esilekerkiv asi on see, et Euroopa Liidu huvi Ladina-Ameerika vastu ja eriti Brasiilia vastu on suuremal või väiksemal määral ettevõtete huvi.

Ometi tahtsime me Ladina-Ameerika suhtes selget strateegiat, mis oleks suunatud regionaalse integratsiooni taaselustamisele ja sellise poliitika kujundamisele, mis keskenduks suuremale koostööle kliimamuutuste suhtes ning mis ei oleks üksnes suhteliselt sisutühi toetus president Lula bioetanooli turustamisele.

Mis puudutab Aafrikat, siis pean ma ütlema, et minu fraktsioon on alati olnud väga kriitiline kangekaelselt idealistliku lähenemise või poliitika suhtes, nagu komisjon näidanud on, eriti majanduskoostöölepingute alal. Selline *à la carte* lähenemine teeb meile muret, sest kui Aafrika mõõde ebaõnnestub, nagu meie partnerid on väga selgelt öelnud, siis tehakse katse jõuda kahepoolse kokkuleppeni iga Aafrika riigiga eraldi.

See meenutab mulle Ameerika Ühendriikide ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu juhtumit: see on negatiivne ja täielikult vastuolus meie arengupoliitikat puudutavate väärtustega. Majanduskoostöölepingud ei ole arengupoliitika instrument ning ma usun, et meie Aafrika partnerid on meile seda valjult ja selgelt ka välja öelnud.

Lõpuks, hr president, tahtsin ma tänada eesistujariiki, kuid ka komisjoni Bali konverentsil tehtud töö eest, ent ma leian, et kõige raskem on alles ees, kui kõik kliimamuutustega seoses võetud kohustused tuleb vormistada seaduste ja määrustena. On tore minna ja korraldada hea etendus ning Bali konverentsil endale kindlaks jääda, kuid seejärel tuleb meil kindlaks jääda ka Euroopa Liidus koos asjakohaste selgete seaduste ja määrustega.

Francis Wurtz, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (FR) Hr president, nõukogu eesistuja, komisjoni president, me kuulasime just paljusid meile suunatud õnnitlusi. Ma arvan aga, et ELi eesistumisperioodi lõppemine peaks loogiliselt võttes andma riigi- ja valitsusjuhtidele võimaluse anda oma tegevusele kriitiline hinnang, arvestades eesiseisvate ülesannetega. Selline kontroll on eriti tähtis ajal, kui puhkemas on finantskriis, kui meetmete võtmine ülemaailmse soojenemise vastu põhjustab võitlust, mille tulemus on ebakindel, ning kui rahvusvaheline kogukond püüab taaslustada rahuprotsessi, mille eesmärk on lahendada meie ajastut kõige rohkem iseloomustav konflikt.

Alustagem finantskriisist. Ometi kord kuuleme me tõde ka *Financial Times*'i juhtiva ajakirjaniku Martin Wolfi suust. Ta kirjutab, et see, mis toimub, on tohutu löök anglosaksi finantskapitalismi mudeli usaldusväärsusele. Millal on sellist mõtteselguse hetke oodata Euroopa Ülemkogus? Üldisemalt võttes, kas see on tõesti hetk, mil kallutada vaba konkurents tööhõive tagatiste ja ametiühingu õiguste kahjuks, nagu näitasid Euroopa Kohtu kaks ärevustekitavat otsust *Viking Line*'i kohtuasjas ja veel skandaalsemas Vaxholmi kohtuasjas? Kas EL plaanib tegelda globaliseerumise väljakutsega, lükates tööhõivealased õigused allakäiguspiraali mööda veerema? Kas te usute, et eurooplased aktsepteerivad pikemas perspektiivis nende poolt saavutatud tulemuste lammutamist vaba turu ja konkurentsi püha Graali nimel? Teid on liiga lihtne veenda, hr Barroso. Üks arvamusküsitlus ei tõesta suurt kindlustunnet nii nagu üks pääsuke ei too veel kevadet.

Järgmine, kliimaküsimus. Euroopa on enda arvates selle lahingu eesliinil ning tegelikult on 27 liikmesriigi kehtestatud eesmärgid vähendada heiteid õige tee. Aga mis saab konkreetsetest meetmetest siis, kui tööstuse lobirühmad asuvad mõjutama ELi kõrgemalseisvate organite otsustusvõimet? Sellest saame selgema pildi homme, kui komisjon esitab oma uued normid autodest pärineva süsinikdioksiidi heite kohta.

Lõpuks, abi andmine Palestiinale. Rahastamiskohustuse kohta hästi tehtud – muidugi eeldusel, et sellest ka kinni peetakse. Aga kus on ELi poliitiline kohustus? Kuidas jääb vajadusega kõrvaldada 550 militaarset teesulgu, lõpetada Gaza sektori blokaad, külmutada Jordani Läänekalda asulakohad, vabastada vangid, lõpetada alandused? Millal näeme okupeerijapoolse/okupeerijaga seotud enesetsensuuri lõppemist, kui kasutada hr de Soto raporti sõnu, kes on endine ÜRO esindaja Lähis-Idas?

Need on muu hulgas kolm valdkonda, kus Euroopa projekt võib kas usaldusväärsust võita või selle kaotada.

Nigel Farage, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – Hr president, kui ma vaid saaksin öelda, kui väga mulle meeldis näha teid täna pärastlõunal Euroopa Liidu 2008. aasta eelarvele alla kirjutamas ning – kes teab? – võib-olla sellel aastal kirjutavad aruandele alla ka audiitorid. See oleks päris tore, kas pole?

Hr Sócrates, pole mingit kahtlust selles, et te olete rahul nii oma eesistumisega kui ka sellega, et teil õnnestus leping selles suurepärasel Lissaboni kloostriis möödunud neljapäeval alla kirjutada. Kuid ma ei saa siiski ühineda teiste fraktsioonijuhtide õnnitlustega, kuna minu jaoks poleks see lihtsalt aus tegu. Sest see, mis Lissabonis alla kirjutati, oli põhiseaduslik leping. See on oma sisu poolest identne põhiseadusega, mille prantslased ja hollandlased peatasid.

Kõik, mida olete teinud, seisneb selles, et te jätsite ära solvanguid põhjustada võivad sõnad, panite artiklitele uued järjekorranumbrid ning andsite meile lepingu. Ausalt öeldes pole te tegelnud millegi muu kui tohutu pettusega, tahtliku katsega sundida Euroopa rahvastele peale põhiseadust, ilma et julgeksite seda selle õige nimega nimetada.

See on ebaaas; see on loodud üksnes selleks, et lõpetada liikmesriikides referendumite korraldamine. Ning kõige selle taga on minut arvates uus ja äärmiselt ohtlik euronatsionalismi vorm, soov luua sellist riiki, mis ei rahuldu eitava vastusega ning ei peatu millegi ees. Teil tuleb vaid näha, kui selles kojas hümnimängimise ajal – kusjuures uus leping ei peaks seda hümnit üldse sisaldama – inimesed valvel seisavad. Euroopa projekt on seotud natsionalismiga.

Inimestele uue riigi, uue õiguskorra pealesurumine ilma nendelt nõusolekut küsimata on samuti äärmiselt ohtlik tegu. Nii et lõpetage palun oma eesistumine hästi. Täitke oma rahvale, Portugali rahvale, antud lubadus. Korraldage Portugali rahvale referendum. See julgustab teisi liikmesriike samuti toimima. Ausalt öeldes, kui see leping on nii hea, nagu te selle ütlete olevat, siis minge ja üritage see Euroopa rahvastele maha müüa.

(Aplaus fraktsioonilt Iseseisvus ja Demokraatia)

Maciej Marian Giertych (NI). – (PL) Hr president, 13. detsembril kirjutasid ELi liikmesriikide juhid Lissabonis alla reformilepingule, s.t ümber nimetatud, hiljuti palju kära tekitanud Euroopa põhiseadusele. Kahjuks ei teadnud allakirjutavad seda, millele nad tegelikult alla kirjutavad; nad ei teadnud seda seetõttu, et puudub dokumendi konsolideeritud versioon. Aeg-ajalt viidatakse lepingus mingile muule dokumendile ning see juhib omakorda uute viidetenä. See on tahtlikult muudetud nii keeruliseks, et mitte keegi ei saaks selle sisust aru. Kokkuvõtteks on selles 25 lehekülge selgitusi, kolm tulp viiteid vana lepingu artiklite numeratsiooni sidumiseks Lissaboni lepingu ajutise numeratsiooniga ning pärast konsolideeritud versiooni valmimist kohaldatava numeratsiooniga – täielik kaos.

Kas Portugal ei tunne häbi selle pärast, et selline pooltoores dokument kannab nimetust Lissaboni leping? Kas Portugal ei tunne häbi selle pärast, et olete sunnitud vastu võtma Saksamaa eesistumise ajal standardimise raames kehtestatud piinliku ajakava? Kas Portugal ei tunne häbi selle pärast, et ta petab eurooplasi, esitades neile vastuvõtmiseks midagi, mida nad ei taha; midagi, mille nad referendumi korral kindlasti tagasi lükkaksid, ning midagi, mille nad kord juba on tagasi lükanud? Häbi Portugalile!

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Hr president, nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, õnnitlen, see on olnud suurepärane eesistumisperiood. Komisjoni president, õnnitlen teid teie toetuse ja pühendumise eest. Institutsioonidevaheline koostöö sujus ja andis häid tulemusi. Pean samuti ütlema, et ma ei taibanud hästi hr Schulzi kõne tähendust ning ei mõistnud viidet Bolkesteini direktiivile, mille president Barroso sai päranduseks komisjoni eelmiselt koosseisult.

Selles parlamendis oleme me näinud suurepärase koostööd Euroopa Komisjoni presidendi ja komisjoni ning parlamendi vahel; kõik Euroopa Parlamendi liikmed tegid head koostööd – Portugali liikmed võivad seda kinnitada – ning sotsiaaldemokraatliku partei liikmed on uhked selle üle, et nad said anda oma panuse selle eesistumise õnnestumisse.

Peale selle on Portugal nõukogu eesistujana alati andnud oma parima. See oli nii 1992. aastal hr Cavaco Silva ja seejärel välisminister João de Deus Pinheiro juhtimisel, see oli nii ka 2000. aastal peaminister António Guterresi ajal ning see oli nii ka 2007. aastal, kui me olime nõukogu eesistujaks kolmandat korda José Sócratese ja minister Luís Amado juhtimisel.

Ma soovin tõsta esile sümboolse meetme, mida president Sócrates varem mainis: nõukogu hiljutine heakskiit surmanuhtlusevastase Euroopa päeva kehtestamisele. See on Euroopa, mille üle me võime uhkust tunda, Euroopa, mille ühiseid väärtusi jagavad lõpuks eranditult kõik liikmesriigid. Ma tahaksin samuti meelde tuletada kolme minu arvates kõige tähtsamat struktuurimeedet nende kuue kuu jooksul: institutsioonilise kriisi lõpetamine koos lepingu vastuvõtmisega ja siduva Euroopa Liidu põhiõiguste harta väljakuulutamine, Schengeni ala ajalooline laiendamine — küsimus, millega ma, nagu te teate, isiklikult tegelesin, liites veel üheksa liikmesriiki ja peaaegu neli miljonit ruutkilomeetrit, mille saavutamine juba selle aasta sees õnnestus üksnes tänu Portugali oskusliku lahenduse leidmisele, ning strateegiliselt olulise Galileo programmi vastuvõtmine, mis mõnede arvates võiks Ameerika Ühendriikide, Venemaa ja Hiina monopolse seisundi säilitamiseks olemata olla.

Õnnitlen teid, peaminister Sócrates, ja häid jõule ning õnnelikku uut aastat. Euroopa eesistumisperiood oli tulemuslik, kuid 2008. aasta tuleb üsna teistsugune – skeptiline pool minust oleks üllatunud, kui Portugal ei nõuaks tulemusi ka siseriiklikus poliitikas. Ma kuulun nende hulka, kes usuvad, et te olete parem nõukogu eesistujana kui Portugali peaministrina.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Hr president, kuidas oli võimalik teha nii palju nii vähesel ajal jooksul? See Euroopa Parlamendi liikme poolt esitatud küsimus võtab hästi kokku üldise arvamuse Portugali eesistumise kohta:

edukas. Vastuseks Carlos Coelho lubage öelda, et ma imestan, kuidas oli võimalik saavutada ELi eesistujana tulemusi, mida kõik näevad ja tunnustavad, saavutades samal ajal tulemusi ka Portugalis; tal näib olevat võime viibida kõikjal. Kui leidub üks asi, milles Portugali peaministrit süüdistada ei saa, siis on see mõlema ameti kohustuste täitmata jätmine ning mitte viibimine seal, kus ta peaks viibima või kus teda vajatakse.

Daamid ja härrad, mul on väga vähe aega, et öelda kõike seda, mida ma öelda tahaksin; kaks minutit pole väga pikk aeg. Kuid see on piisavalt pikk aeg selleks, et tänada, õnnitleda ja tunnustada paljude inimeste antud panust, kuid samuti selleks, et juhtida tähelepanu tõsiasjale, mida mõned ei uskunud ning milles mõned kahtlesid. Kuid õnneks oli neid, kes uskusid ja Portugali peaministri José Sócratese mõõtu inimesed lähevad ajalukku oma otsustavuse tõttu, eriti just seepärast, et nad olid oma usus kindlad ning muutsid oma usu tegelikkuseks, mistõttu on meil nüüd ka Lissaboni leping. Ma ei taha küll kedagi tähelepanuta jätta, kuna ka teised väärivad tunnustust, kuid kui poleks olnud tema ja meie otsustavust, siis poleks meil täna Lissaboni lepingut, kui poleks olnud tema ja meie otsustavust, siis poleks meil olnud Brasiilia tippkohtumist ega Aafrika tippkohtumist. Need on vaid kolm näidet paljudest, mida võiks nimetada.

Enamgi veel, ajad on muutunud, soovid teisenenud, Poola valitsus vahetunud ning nüüd saame me tähistada isegi surmanuhtlusevastast Euroopa päeva. Seepärast peaksime olema rahul, ennast õnnitlema ning eelkõige tänama nõukogu eesistujat ja kogu tema meeskonda, Portugali diplomaatilist korpust, välisministrit, riigisekretäri ja kogu valitsust ning samuti Euroopa Komisjoni presidenti ja komisjoni nende antud panuse eest, kuna see on olnud suurepärase eesistumine ja ma olen selle üle väga uhke. Tänan teid.

Lena Ek (ALDE). – Hr president, Bali konverentsi läbirääkimised kliimamuutuste kohta olid edukad, kuid meil tuleb mõelda kaugemale. See oli edukas esimene samm teel Kopenhaagenisse. Osalejad Euroopa Liidu erinevatest harudest tegid väga head tööd ning Portugal eesistujana sai kõige selle koostööd tehes väga hästi hakkama. Kuid ma tahaksin keskenduda meie ees seisvatele küsimärkidele ja probleemidele ning see puudutab peamiselt paari teemat.

Esiteks, tegevuskava. Meil tuleb pidada arvet iga kohtumise üle teel Kopenhaagenisse. Meil tuleb seda teha koostöös ja viia täielikult ellu kõik uue lepingu meetmed ja vahendid ning teha seda kõike seetõttu, et nendes küsimustes tuleb tulevikus teha ühine otsus. See tähendab teistsuguseid töömeetodeid ja rohkem koostööd komisjoni, nõukogu ja parlamendi vahel ning ma jään seda pikisilmi ootama.

Lubage, et jätkan probleemide käsitlemisega. Me peame tegelema G77 metsanduse tööühmaga, kombineerima tehnoloogiasirde ning vaesusevastase võitluse ja kliimamuutused. See võiks olla ette valmistatud paremini kui Bali konverentsil ning selle teostamine on täiesti mõõdapääsmatu.

Minu käes on komisjoni täielik Lissaboni strateegia pakett. Kliimamuutuste probleemiga ei tule ühendada mitte üksnes Lissaboni leping, vaid ka Lissaboni protsess. Ma leian, et on veel palju tõestada, kui me kavatsame oma sõnade järgi käia ning Bali konverentsil Euroopa antud lubadused täita.

Guntars Krasts (UEN). – (LV) Hr president, tahaksin õnnitleda eesistujat Portugali tema saavutuste puhul. Eesistuja on edukalt toime tulnud ning krooninud kogu oma agenda uue lepinguga. See oli periood, mille jooksul tuli saavutada reformilepingut käsitlev kokkulepe, mitte ainult selleks, et parandada institutsioonilist suutlikkust, vaid eelkõige tagamaks, et liikmesriigid säilitaksid usu oma kokkulepe saavutamise võimesse. Portugal eesistujana on kehtestanud standardi, mis võib olla hea lähtekoht tulevastele eesistujariikidele, ning me peame samas vaimus jätkama. Lissaboni leping peab ennast tõestama, eriti seetõttu, et seda ei panda rahvahääletusele riikides, mis varasema versiooni tagasi lükkasid. Me peame näitama Euroopa kodanikele ja kogu ülejäänud maailmale, et Euroopa on tõepoolest muutunud dünaamiliseks ja on saavutanud tehnilise kokkuleppe ning et Euroopa Liit ei ole mitte ainult majandusprojekt, vaid hõlmab ka koostööd, mis on suunatud sotsiaalsete eesmärkide saavutamisele. Euroopa Liit suudab näidata Lissaboni lepingust tulenevat kasu ning saab leppida kokku kiiretes, kaugeleulatuvates majandusreformides. ELi poliitika pakub paljusid lahendusi, mida austatakse globaalsel tasandil, nagu näiteks Euroopa konkurentsivõrgustiku otsused või meetmed kliimamuutuste vähendamiseks. Kuid on nii mõnigi valdkond, kus Euroopa Liit on pikka aega olnud otsustusvõimetu. Näiteks ei suutnud EL leppida kokku ühises energiavarude tagamise poliitikas ning gaasi- ja elektriturude liberaliseerimise poliitikas, mis määrab mitmel moel Euroopa Liidu konkurentsivõime globaalsel tasandil. Euroopa Liidu võime juurutada sisereforme määrab selle võime toimida väljaspool liitu. Euroopa Liidu sisene dünaamilisus määrab aina rohkem selle rahvusvahelist staatust, selle atraktiivsust potentsiaalsete liikmesriikide jaoks ning samuti selle suutlikkust toetust vastu võtta. Lissaboni lepingu vastuvõtmine peaks tähistama punkti, kus hajuvad vastuväited Euroopa suutlikkuse kohta võtta vastu riike, kes liitumistingimustele vastavad, ning ma loodan, et Ukrainale antakse varsti võimalus näidata oma soovi ühineda Euroopa Liiduga. Tänan teid.

Mary Lou McDonald (GUE/NGL). – Hr president, aasta 2008 on meie jaoks Euroopa Liidus otsustav aasta ning Lissaboni leping võib tõepoolest pöördumatult kujundada liidu tulevikku. Lepingu pooldajad väidavad tänasel päeval, et selle esmane eesmärk on tõhustada otsustusõigust. See pole tõsi. See on tegelikult järjekordne ambitsioonikas poliitiline strateegia, mille eesmärk on suunata kriitilistes valdkondades otsuste tegemine eemale liikmesriikidest ja lähemale ELi institutsioonidele, mis on aga väljaspool kodanike demokraatlikku haaret. Riikide parlamente, kodanike avaldusi ja subsidiaarsust käsitlevad sätted omavad vaid margilist tähtsust.

Iirimaal on meil võimalus selle lepingu ratifitseerimine rahvahääletusele panna ning ma olen kindel, et meie Taoiseach kadestab Prantsusmaa ja Hollandi juhte, kes saavad ignoreerida oma kodanike või teiste juhtide vaateid, kes ei ole kohustatud lepingut oma rahvale peale sundima. Meie valitsus Iirimaal teeb näo, nagu vajaks meie heade eurooplaste maine selle lepingu vastuvõtmist. Tegelikult saaksid head eurooplased demokraatia, sotsiaalse kaasatuse ning rahupüüdluste väärtusi, millele EL retooriliselt on pühendunud, kõige paremini kaitsta sellega, et jätavad selle halva lepingu vastu võtmata. Iiri rahvas ei vaja suure ja hea Euroopa väidet, nagu poleks meil Lissaboni lepingule mingit alternatiivi.

Tahaksin öelda nendele ELi juhtidele, kes on meie riigi vastu huvi tundnud: kui te olete nii huvitatud referendumi kampaanias osalemisest, korraldage siis referendum oma riigis. Kui mitte, siis laske meil meie arutelu jätkata ning võtta vastu demokraatlik otsus.

Jens-Peter Bonde (IND/DEM). – Hr president, ma vabandasin kirjalikult möödunud kolmapäeva sündmuste eest, kui ma sain teada sellest, et minu fraktsiooni liige oli reguleerijat tõuganud. Reguleerijad käituvad väga rahulikult ja professionaalselt ning väärivad meie austust. Rahumeelne avalik demonstratsioon väljus kontrolli alt. Mul on sellest väga kahju, kuna Lissaboni leping väärrib avalikku protesti.

Peaministrid tühistasid kahe referendumi tulemused. Kui see oleks toimunud Venezuelas, siis oleks igauks meist protesteerinud. Nüüd aga aplodeerisid kõik peaministrid oma Taani kolleegile, kui ta ütles tippkohtumisel, kuidas ta oli taanlasi referendumiga petnud.

Läbirääkimised uue lepingu sõlmimise üle olid kõige kinnisemad nende 29 aasta jooksul, mis ma parlamendis olen olnud. Neljandik selle koja liikmetest jäeti põhiseaduse artiklite Lissaboni lepinguks ümbervormistamisest kõrvale. Peaministrid kirjutasid alla lepingule, mida ükski neist polnud lõplikus uue numeratsiooniga väljaandes lugenud, ning Ungari on nüüd ratifitseerinud midagi, mida nad pole lugenudki.

Nõukogult nõuti avalikkuse petmist numeratsiooni ning reavahet muutes, et suurt lepingut saaks esitada minilepinguna. Selline käitumine väärrib demokraatlikku protesti.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Hr president, pole kahtlustki, et te juhtisite kreeni kaldunud laeva turvaliselt Tejo kai äärde. Küsimus on lihtsalt selles: mis on selle laeva lastiks? Kas see, mida endine Saksamaa president Roman Herzog nii kriitiliselt põhiseaduses esile tõstis, on nüüdseks lahenduse leidnud? Kas see laev enam ei randu, kas see pole enam reformilepingu laev? Või lükkate te selle lihtsalt kõrvale?

Te ütlete, et meil on teovõime. Selles on midagi. Kuid see pole siiski demokraatlik väärtus. Ka diktatuurid on uhked, kui nad saavad demonstreerida oma teovõimet. Ja kuidas on õigluse küsimusega – kuhu me selles osas jõudnud oleme? Ma arvan, et on olemas väljapääs sellest bürokraatlikust ummikseisust ja tühermaalt, kuhu te ennast juhtinud olete. Selleks teeks on referendumite läbiviimine. On taunitav, et te neid väldite, vaatamata oma veendumusele, et olete õige laeva Tejo kai äärde sadamasse toonud.

Giles Chichester (PPE-DE). – Hr president, ma soovin teha komplimenti peaministrile tema tänase avalduse puhul ning nõukogu eesistujaks olemise perioodi puhul.

Mul on hea meel selle üle, et Euroopa Ülemkogu on jätkuvalt pühendunud kliimamuutustega seotud tegevusele. Ma tervitan samuti pühendumist ülejäänud tõketega tegelemisele ühisturu loomisel, kuigi mulle teeb muret see, et Lissaboni strateegia rõhuasetus näib liikuvat majandusreformi vajadusest eemale ning niinimetatud sotsiaalse mudeli suunas.

Ma kahtlustan, et Briti peaminister ei vaata Lissaboni kohtumisele uhkusega tagasi. Ta kirjutas alla lepingule, mille ta lubas panna rahvahääletusele. Nüüd on ta oma töotust murdnud. Ma olen kindel, et leping ei käsitلة Laekeni deklaratsiooniga esmatahtsaks kuulutatud läbipaistvuse ja aruandluse põhiküsimusi – mis tooksid Euroopa inimestele lähemale.

Hr Browni käitumine Lissabonis oli tavatu ja taktitu. Lepingule allakirjutamisega pahandas ta enamikku Briti inimesi; ametlikul tseremoonial nina püsti ajamisega solvas ta teisi oma valitsusjuhte. See oli jahmatav poliitiline valearvestus isegi tema standardite järgi.

Teade Euroopa tuleviku arutelurühma moodustamise kohta ei ole teretulnud. Milleks on meil vaja veel ühte organit, kui me lõpetasime just kolm aastat kestnud piinava arutelu põhiseaduse kehtestamise üle? Hr Brown ütleb, et institutsionaalset arutelu rohkem ei tule. Ta ütles, ma tsiteerin: on aeg keskenduda majandusele, turvalisusele, keskkonnale. Ja ometi ütleb hr Sarkozy hoopiski: vastupidi – peab mõtlema suurelt.

Nagu ta ütles, ma tsiteerin: rühma töö on määratleda uus Euroopa unelm. Ma mõtlesin, et selle oleks hr Giscard d'Estaing juba ära tegema pidanud. Ma olen veidi segaduses. Võib-olla saab peaminister mind aidata.

Jo Leinen (PSE). – (DE) Hr president, nõukogu eesistuja, viimase kuue kuu kõigi edasiminekuete kõrval on Lissaboni lepingu allakirjutamine kindlasti Portugali eesistumise absoluutne kõrghetk. Ma arvan, et Lissaboni leping, mis leiab samuti oma koha ajalooraamatutes, on peale Rooma ja Maastrichti lepingu kolmas olulisem Euroopa leping.

Pärast 2000. aasta detsembris toimunud Nice'i tippkohtumist, seega täpselt seitse aastat tagasi, demonstreeris parlament suurt energiat ja pühendumist täiustatud Euroopa lepinguni jõudmiseni ning ma usun, et kogu parlament tänab teid, et see võib nüüd, seitse aastat hiljem, reaalsuseks saada. See võib muutuda tegelikkuseks siis, kui selle ratifitseerivad kõik 27 liikmesriiki, nagu siin korduvalt on öeldud. Ma olin möödunud nädalal Strasbourgis viibides ausalt öeldes šokeeritud sellest, et on olemas üheksa Euroopa-vastase riigi koalitsioon, mis hõlmab esindajaid radikaalsetest vasakpoolsetest radikaalsete parempoolseteni. Ärgem laskem end lollitada: paljud, kes siin ütlevad, et nad tahavad kodanikke kaasata, tahavad tegelikult üksnes neid segadusse ajada ning Euroopat takistada. Asi pole mitte kodanike osalemises, vaid Euroopa edaspidise ühtsuse takistamises.

Üks Lissaboni lepingu visioonidest on Euroopa demokraatia loomine ning see on uus: seda ei eksisteeri kusagil mujal maailmas. Tahaksin teid tänada selle eest, et Euroopa erakondi reguleeriv määrus kerkis esile samuti teie eesistumise ajal. Me lõime tõepoolest meistriteose esimesel lugemisel. See on samuti aluseks Euroopa poliitilisele vundamendile ja seetõttu ka paljudele platvormidele, millelt alustada Euroopa arutelu ja teavitamist. Tahaksin lõpetuseks öelda, hr Sócrates, et me oleme külvanud seemne, mis juba mõne aastaga kasvab kõrgeks puuks, millel on palju oksa. Ma loodan, et need oksad on näha juba järgmiste Euroopa valimiste ajaks 2009. aasta juunis. Palju tänu teie eesistumisperioodi eest.

Andrew Duff (ALDE). – Hr president, ma arvan, et meie eesistumiskogemus näitas, et edasiminekuks on tarvis lubada toimida kvalifitseeritud häälteenamusel, nii nagu see oli finantsperspektiivide läbivaatamisel Galileo programmi toetamiseks.

Kui kvalifitseeritud häälteenamust saab kasutada, kuid seda ei tehta – nagu tööaja direktiivi puhul – siis jäetakse otsused tegemata, kompromisse ei teki ning edasiminekut ei toimu. Lissaboni leping laiendab kvalifitseeritud häälteenamust. Näidakem tulevikus suuremat enesekindlust selle kasutamisel.

Kuid just Lissaboni leping ja põhiõiguste harta jäävad kestma igavese testamendina eesistumisperioodile, mida juhiti oskuslikult, tõhusalt ja sarmikalt. *Obrigado* (tänan).

Irena Belohorská (NI). – (SK) Tänan teid, hr president, daamid ja härrad, meie tänane istung lõpetab ühe kõige olulisema ELi eesistumisperioodi viimase kümne aasta jooksul.

Need kuus kuud pole olnud poliitikas tüüpilised, kuna eesistujariik on püüelnud ELi liikmesriikide kooskõlastamise poole. Väga eduka Saksamaa eesistumisperioodi järel, mis viis edukalt lõpule põhiseaduse arutelu, korraldas eesistujariik Portugal edukalt nn Lissaboni lepingu allkirjastamise. Nagu ka varasematel aegadel, kui Portugal läks ajalukku uute maade avastaja ja asustajana, nii mäletab Euroopa nüüdisajalugu Portugali uue ajaloo rajajana Euroopa Liidu raames.

Ma usun, et Euroopa Parlamendi positsioon muutub selle lepingu kontekstis palju tähtsamaks kui seni.

Lisaks sellele põhidokumendile tuleb Portugali eesistumisperioodi kiita ka Euroopa Liidu ja Brasiilia tippkohtumise ning hiljuti toimunud Euroopa Liidu ja Aafrika tippkohtumise eest. Mõlemad nimetatud tippkohtumised on rajanud tugeva aluse tulevaste eesistujariikide tegevusele ning Euroopa Liidu mõju suurendamisele nendes maailmaosades.

Hr president, tahan teid teie püüdluste eest tänada ning soovida teile häid jõule.

Avril Doyle (PPE-DE). – Hr president, ma ühinen tänuavalduste ja õnnitlustega eesistujariik Portugalile. Ma olen seisukohal, kuigi eelarvamusega, et mida väiksem on riik, seda paremini tuleb ta toime eesistujana, kuid jätame selle hetkeks kõrvale.

Täna teid eriti selle töö eest, mida tegite ELi-Aafrika tippkohtumise, ELi-Brasília tippkohtumise, integreeritud merepoliitika ning eelkõige Lissaboni lepingu allkirjastamise lõpuleviimiseks.

Leping ei jõustu enne, kui kõik 27 liikmesriiki on selle ratifitseerinud. Meie tänasest kõnemaneeerist, keelekasutusest ja ajavormide kasutamisest jääb kõlama oht, et eeldatakse lepingu ratifitseerimist kõigi 27 liikmesriigi poolt.

Minu liikmesriik Iirimaa peab korraldama rahvahääletuse ning me korraldame selle vabatahtlikult – kuigi oleks vale väita, et ma ei tundnud mingit kadedust, kui ma kuulsin, kui lihtsalt toimus ratifitseerimine ungari laste puhul.

Iirimaa rahvahääletus on keerulisem ohu tõttu – nagu ka varasemate rahvahääletuste korral – et meie valijaskond elab välja oma kasvava frustratsiooni praeguse valitsuse suhtes ning hääletab Lissaboni lepingu vastu, kuigi see pole nende tegelik kavatsus. See oleks tõepoolest hoobi andmine valitsusele, vahelöök teadagi kuhu. Ma pöördun oma *Fine Gael*'i kolleegide poole, kes teevad kõik võimaliku tagamaks, et see valitsus saavutaks edukalt Lissaboni lepingu ratifitseerimise rahvahääletuse alusel, et nad läheksid ja edastaksid sõnumi, suhtleksid inimestega, kasutaksid suhtekorralduse masinavärki ning tagaksid, et me annaksime Euroopale vastuse, mida ta tegelikult väärrib.

Midagi ei saa pidada enesestmõistetavaks. Meil tuleb oma iiri valijatele meelde tuletada, et alles pärast Euroopa Liiduga ühinemist on Iirimaa saanud tõeliselt iseseisvaks, nii kultuuriliselt kui ka psühholoogiliselt. Liidu liikmeks olemine on avardanud meie silmapiiri ja julgustanud meid väljapoole vaatama.

Iirimaa edu rõhuva kolonialismipärandi seljataha jätmisel ja uute suhete loomisel Ühendkuningriigiga, mis on olnud aluseks Põhja-Iirimaa rahuprotsessile, tuleb näha kui olulist osa tänapäeva Euroopa ajaloost, millele võib paralleeliks tuua Prantsusmaa ja Saksamaa vahelised heanaaberlikud suhted.

Ma imetlen Iirimaad liikmesriigina ja tema panust liitu. Ma vaatan kodumaal enda ümber ja näen enesekindlat, pluralistlikku ühiskonda, mis on kaugel sisekaemuslikust sektantlikust Iirimaa, kus on kasvanud meie vanemad ja vanavanemad. Euroopa on aidanud Iirimaal määratlada oma koht avaramas maailmas. Meil tuleks see teene Euroopale Lissaboni lepingu ratifitseerimisega tagastada. Kolleegid, ärge pidage midagi endastmõistetavaks seni, kuni see pole tehtud. See pole kerge.

President. – Pr Doyle, kui te viitasite eesistujariigi suurusele, kas pidasite siis silmas seda, et Iirimaa oleks eesistujana veelgi paremini hakkama saanud?

(Naer)

Józef Pinior (PSE). – (PL) Hr president, tahaksin kõigepealt tunnustada eesistujariigi Portugali ja peaminister José Sócratese poolt Lissaboni lepingu allkirjastamiseks tehtud tööd. See on Euroopa jaoks suur saavutus, väga tähtis ja ajalooline hetk pärast Euroopa Liidu sügava kriisi aastaid.

Samas, kõik ELi liikmesriigid peavad selle lepingu ratifitseerima saabuva aasta jooksul. See ei ole kerge – praegu oleme me tunnistajaks küünilisele otsedemokraatia vahenditega manipuleerimisele Euroopa demokraatia suhtes.

Ma ei kõhkle, kui ütlen, et need, kes vaatavad täna sel päeval rahvahääletuse institutsioonile küüniliselt, ei tee seda heas usus. Me olime selle tunnistajaks nädal tagasi Strasbourgis, kui mitmesugused Euroopa poliitilised äärmuslased tõtsid loosungi rahvahääletuse kui väärtusega iseeneses Euroopa lepingu vastu, seega tegelikult ka Euroopa liberaalse demokraatia süsteemi vastu.

Hr president, tahan täna samuti mainida midagi väga isiklikku. 25 aastat tagasi püstitasime me Ida-Euroopas piirideta Euroopa loosungi oma riigi diktaatorite vastu. Täna, käesoleval nädalal, on Euroopast tõepoolest saanud piirideta kontinent – Euroopa Liit – nii sümbolises, tehnilises kui ka organisatsioonilises mõttes. See on suur hetk nende ELi riikide rahvaste jaoks.

Cristina Gutiérrez-Cortines (PPE-DE). – (ES) Hr president, ma tahaksin pöörduda nõukogu, eesistujariigi Portugali ja komisjoni poole palvega võtta vastutus nõukogus arutlusel oleva pinnasedirektiivi eest.

Pärast ulatuslikke arutelusid kiitis parlament heaks ettepaneku, mis oli palju avatum, vähem bürokraatlik ja palju paindlikum kui komisjoni ettepanek. Pärast paljusid vaidlusi võeti see vastu 496 poolt- ja 161 vastuhäälega. Selline oli meie poolt nõukogule saadetud sõnum, mida ta polnud suuteline möödunud nädala jooksul piisavalt läbi rääkima.

Nõukogu ja komisjon ei mõistnud, et parlament tegi ettepaneku uue seadusandliku viisi kasutamiseks 27 riigiga Euroopas, kus on erinev regulatiivne areng ja kogemus ning erinevad bürokraatlikud süsteemid. Meil tuleb otsida uusi võimalusi kodanikele lähemale jõudmiseks. Lahenduseks pole mitte õigusaktide vähendamine, mitte seadusandlik mäluauk, vaid pigem avatuma ja paindlikuma sõnastuse leidmine vastavalt parlamendi ettepanekule.

Meie tegime ettepaneku dokumendi kohta, mis määratleb saavutatavad tulemused – vastavalt lepingu artiklile 249 – ning jätsime liikmesriikidele vastutasuks võimaluse valida vormi ja meetodid. Kui Euroopa tahab näidata teed kliimamuutuste ja keskkonna küsimuses, siis ei saa ta toetuda ainult nendele poliitikatele, mis põhinevad reguleerimisel, maksustamisel ja keskkonnapoliitika juriidiliseks muutmisel. Me peame õppima üksteist mõistma vabaduse ja paindlikkuse tingimustes. Seda noorelt Euroopalt oodataksegi.

José Sócrates, nõukogu eesistuja. – (PT) Hr president, alustan sellega, et lõppev eesistumisperiood teenis Euroopat ja Euroopa-meelset projekti. See eesistuja pole püüdnud kõigile meele järele olla, vaid on loonud veelahkme, et kiita Euroopa pooldajaid, kuid ka kannatada Euroopa vastaste protesti pärast. Me tunneme uhkust ka selle üle. Need, kes kõnelejatele vahele hüüavad, kes püüavad demokraatia rakendamist parlamentides takistada, ei pea vabandama, kuna me oleme tegelikult kuulutanud välja põhiõiguste harta, mis pühitseb sallivust kui Euroopa üht põhiväärtust, ning see tähendab sallivust isegi nende suhtes, kes demokraatlikust vaimust ja käitumisest aru ei saa.

Järgmiseks, mu daamid ja härrad, tahaksin samuti öelda, et ma ei jaga sageli esinevat lapsikut nägemust nendest, kes usuvad välis- ja sisepoliitika täiesti fundamentaalsesse erinevusse. Minu riigis on Portugali eesistumist võetud väga tõsiselt ning kõigil meie peaministritel, mina nende hulgas, on olnud piisavalt taipu, et käsitleda seda tööd olulise ja esmatahtsana, kuna Euroopa projekt on Portugali jaoks ka sisepoliitiline küsimus, mitte ainult välismaalastele või Euroopale suunatud. Ei, see puudutab meid, portugallasi. Seepärast on peaministrid alati seadnud esikohale Euroopa tegevused ning Euroopa agenda, kuna me oleme teadlikud, et Euroopa asjades kaitseme me oma huve Euroopa projekti abil.

Kas teate mis? Mina kuulun samuti erakonda ning seda õnneks riigis, kus me järgime Churchill'i reeglit: me ei kritiseeri ega ründa välismaal kunagi omaenese valitsust. Me paneme selle kojujõudmiseni tallele; seejärel teeme kaotatud aja tasa siis, kui valitsusel on võimalus ennast kaitsta. See on lojaalsem; nii käitume me Portugalis; see on väärikas viis, kuidas käitub Portugali traditsioon ja Portugali poliitiline kultuur ka ELi eesistujariigina.

Järgmisena tahaksin rõhutada ühte olulist põhjust, miks me minu arvates oleme lõppeval aastal edukad olnud. Kui võrdleme Euroopat aasta alguses ning käesoleva aasta lõpus, siis näeme, et oleme teinud edusamme ning liikunud edukalt edasi ka programmi suhtes, mille on ühiselt sõnastanud kolm eesistujariiki, ning see on aidanud. Selline kooskõlastamine kolme eesistujariigi vahel ning seotus komisjoni programmiga on Euroopat aidanud ning ma usun, et on minu kohus edastada teile minu enda kogemus; ma usun, et see on mind palju aidanud ning olnud abiks eelmise eesistujariigiga kooskõlastamisel. Ma olen Lissaboni lepingu kohta alati öelnud, et see võlgneb paljuski tänu eelmisele, Angela Merkeli eesistumisperioodile ning mandaadi saavutamisele tema juhtimise all, ilma milleta poleks meil ka lepingut.

Keegi küsis: „Miks Brasiilia?” Sellele on lihtne vastata. Samal põhjusel, miks meil on strateegilised suhted Hiina, India ja Venemaaga ning suhete puudumine Brasiiliaga oleks viga, kuna maailmas ei saavutata midagi – ma möönan üksnes poliitiliselt ilmselget tõsiasja –, mis on seotud keskkonna või kaubandusega, kui seda ei toeta Brasiilia. Tänapäeval on Brasiilia uus oluline ja elutähtis rahvusvaheline partner ning seepärast on ELi välispoliitika minu hinnangu kohaselt Brasiilia kaasamise järel parem, sidusam ja ulatuslikum.

Järgmiseks järjekindlus Aafrika tippkohtumisel; keegi mainis järjekindlust. Nii see ongi, me olime järjekindlad. Ma mäletan hästi, et kui me poolteist aastat tagasi Aafrika tippkohtumisest rääkisime, ei uskunud keegi tegelikult, et me sellega hakkama saame. Kõik osutasid raskustele ja takistustele, kuid me olime järjekindlad, kuna me tundsim alati, et meil on õigus, et oleks viga seda mitte teha, ning me tundsim alati, et oli olemas mõlemapoolne tahe selle elluviimiseks, ning meil oli õigus. See on veel üks põhjus, miks tippkohtumine oli edukas.

Lõppkokkuvõttes viis see eesistumisperiood Euroopat edasi, seda ma tahtsingi öelda. Kuid me liikusime vaid edasi, see pole veel loo lõpp. Ei, lõpp on veel väga kaugel. See oli vaid väike samm; ma olen täiesti teadlik selle ulatusest; ma olen täiesti teadlik sellest, et poliitika tähendab lakkamatuid jõupingutusi ning ühe ülesande lõpuleviimisel kerkib kohe esile järgmine. Ma olen samuti teadlik sellest, et meil tuleb migratsiooni valdkonnas tegutseda edasi sinise kaardi küsimusega; ma olen täiesti teadlik sellest, et meil tuleb minna edasi turvalisuse-paindlikkuse osas; ma olen täiesti teadlik sellest, et teha on veel palju, kuid me oleme siiski kõigis neis valdkondades edasi liikunud. Me ei liikunud tagasi, me ei seisnud paigal, me läksime edasi. Lõppude lõpuks on Euroopa projekt viimase 50 aasta jooksul koosnenudki vaid väikeste, kuid kindlate sammudega edasiliikumisest. Ma räägin seda teile seepärast, et ma olen kindlalt veendunud, et Portugali eesistumise ajal liikusime me edasi ja tegime edusamme ning seda, mida me tegime, tegime me Euroopa projekti heaks; ei millegi enama kui Euroopa projekti heaks, nagu ma ütlesin, kuna meid juhivad alati oma riigi huvid, mida kaitstakse Euroopa projekti abil. Riik, kes tahab oma suveräänsust teistega jagada ning tahab osaleda selles erakordses seikluses, mille tulemusena jagaksid 27 riiki oma suveräänsust valdkondades, mida 20 aastat tagasi peeti riikliku julgeoleku valdkondadeks. Selline jagatud suveräänsus on kogu maailmale eeskujuks, kuidas teha koostööd rahu nimel, arengu nimel, ning see ongi Euroopa seiklus. Mul on olnud au anda sellesse väike panus ning ma tahaksin tuua teieni selle uhkuse, mida Portugal oma panuse pärast tunneb. Minu riik on alati olnud Euroopa-meelne. Portugallased on väga Euroopa-meelsed, nad usuvad Euroopasse ning nagu mina ja paljud teist, olid ka nemad nõrдинud selle üle, et Euroopa oli kolm aastat edasi liikunud jalgu järele vedades. Nad tahtsid suluseisust välja tulla; nad tahtsid edasi liikuda. Me oleme edasi liikunud ning mis veelgi tähtsam, me tegime seda nii, et meie pealinna järgi sai nime oluline leping. Ma tahtsin teile öelda ka seda, kui suurt au ja uhkust minu riik tunneb seetõttu, et tal on olnud võimalus viimase kuue kuu jooksul Euroopat teenida. Täna teid väga.

José Manuel Barroso, volinik. – (PT) Hr president, daamid ja härrad, väga huvitava arutelu kokkuvõtmiseks tahan väga kiiresti tõsta esile seda, mida peaminister José Sócrates samuti just mainis, mis on minu arvates tähtis õppetund tulevikuks.

Ma leian, et on täiesti õiguspärane ja õiglane – ma olen seda juba teinud ning mitte ainult viisakusest – eesistujariik Portugali tema töö puhul südamest õnnitleda. Kuid eesistujal on jätkunud suuremeelsust talle antud tunnustuse jagamiseks teiste institutsioonidega ning isegi teiste eesistujariikidega, eriti eesistujariik Saksamaaga, ning me oleme juba teinud koostööd ka järgmise eesistujariigi, Sloveeniaga. Ma usun, et on tähtis nõukogu eesistuja, Portugali peaministri järelduste üle mõtteid vahetada, kuna, nagu pr Doyle õigesti ütles, meil tuleb ju leping veel ratifitseerida.

Me ei tohi Euroopat kahte leeri jagada. Selles parlamendis on mitmeid poliitilisi perekondi, kuid pärast mõne kõne kuulamist on mulle jäänud mulje, et teatud isikud arvavad, et me võime nüüd arutelu Euroopa üle taas kaheks jagada. On loomulik ja õiguspärane, et oleks võimalus väljendada erinevaid viise Euroopa tuleviku kujundamiseks ning et mitmesugused poliitilised perekonnad teevad sageli vastuolulisi ettepanekuid. Kuid mulle näib ränga veana, mille kordamist ma ausalt öeldes kellelegi ei soovi, uus rünnak Brüsseli vastu või Euroopa Komisjoni vastu või – parempoolne või vasakpoolne – Euroopa institutsioonide pinnapealse kritiseerimise kasutuselevõtmine. See oleks väga ränk viga.

Mitmesugused poliitilised perekonnad, mitmesugused institutsioonid peavad tegema oma ettepanekud, kuid neil peab olema teave ja poliitiline strateegia, et mitte Euroopat kahte leeri jagada, eriti mitte kunstlikul viisil. Nagu Portugali peaminister, nõukogu eesistuja, õigesti ütles: kõigel on oma aeg ja koht; seda nii siseriiklikul ja Euroopa tasandil. Kui me nüüd lõhestame vasakpoolsetest parempoolseteni ulatava euroopameelse kogu, mis on siiralt Euroopa arengu poolt, siis oleks see minu arvates väga tõsine viga. Ma ütlen seda lähtudes komisjoni presidendi volitustest, kes on alati püüdnud viia kaasaegse agenda vastavusse Euroopa konkurentsivõime kui sotsiaalse kutsega, on püüdnud isegi parandada varem tehtud vigu, mida pole põhjutanud minu komisjon, ning on võtnud – lojaalses koostöös nõukogu ja parlamendiga – sihiks uue konsensuseni jõudmise Euroopa kasuks. Seda ma tahtsingi nüüd jõuluajal vastuseks mõnele varasemale, mitte nii väga jõulude vaimus peetud kõnele, öelda, et komisjon jätkab oma tööd täie pühendumise ja ettevõtlikkusega, et viia lõpule erakordne projekt, mille eesistujariik Portugal – ning ma õnnitlen veel kord peaminister Sócratest ja kogu tema meeskonda – on meile jättnud palju paremas seisus, kui see juba mõnda aega oli olnud.

Tõde on järgmine: kui me mõtleme, kus Euroopa on täna ja kus ta oli kaks või kolm aastat tagasi, siis on meil õigus enesekindel olla, ning seetõttu soovin ma teile suurepäraselt 2008. aastat, mis oleks edukas nii isiklikult teie kõigi kui ka kogu Euroopa jaoks.

President. – Komisjoni president, palju tänu teie töö eest ka teile. Daamid ja härrad, ma tahaksin samuti öelda vaid ühte asja: me oleme õigusega teinud komplimente eesistujariik Portugali aadressil, me oleme kiitnud komisjoni, kuid ilma Euroopa Parlamendita poleks see leping töölauale jõudnudki ning seetõttu on meil põhjust olla uhke ka selle üle, et me oleme alati hoidnud kurssi Euroopa Parlamendi enamiku abil.

Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud deklaratsioonid (kodukorra artikkel 142)

Richard Corbett (PSE), kirjalikult. – Reformilepingu allkirjastamine oli Portugali nõukogu eesistumisaaja tähtsündmus ja uudis, et Ungari parlament selle juba ratifitseeris (hoolimata sellest, et ta kasutuses ei olnud veel Euroopa Parlamendi vaateid lepingule, sest me hääletame veebruaris) on tervitatav.

Palju on olnud juttu Gordon Browne hilinemisest allkirjastamiseremooniale, paljud käsitlesid seda vastuseisuna. Tegelikult võib seda tõlgendada nii: hoolimata kattuvustest päevakavas (seoses tema esmakordse ülesastumisega peaministrina alamkoja koordineerimis komisjoni ees), mis ei võimaldanud jõuda tseremooniale õigeaegselt, nõudis ta siiski allkirjastamisele isiklikku kohaleminekut, selle asemel et jätta see ülesanne David Milibandile, mis oleks olnud täiesti võimalik.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Portugali eesistumisaaja arutelul on Euroopa Liidu Nõukogu president eriliselt rõhutanud lepingut, mis võtab kokku niinimetatud Euroopa konstitutsiooni põhiolemuse ning mida ta soovib seostada Lissaboni nimega.

Kahjuks ei ole see eesistumisaeg olnud hea Euroopa Liidu tööliste ja vaese elanikkonna jaoks.

Teadmisega, et Portugali eesistumise ajal suudeti kindlalt ühte liita uusliberaalne arengutee, ei saa rahul olla. Veelgi avatum konkurents tekitab olukorra, kus majandus- ja rahandusgrupid saavad kehtestada oma tingimused ning õilmitseda väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete varem, avalike teenuste osutamise erastamine võimaldab neil kasutada oma arusaama paindlikkuse-turvalisuse mõõtmest tõelise relvana iga töötaja ekspluateerimiseks, põlistades kasvavalt uusliberaalse lähenemise Lissaboni strateegia praktilisele rakendamisele.

Arutelust selgus, et Euroopa valitsevad jõud proovivad konsolideeruda ja laiendada oma volitusi, püüdes mööda hiilida iga riigi kodanike õigusest avaldada lepingu kohta arvamust referendumil pärast seda, kui allkirjastatava teksti sisu on demokraatlikult läbi arutatud. Võimude ja valitseva eliidi poolt, mis erinevates riikides toetab parempoolset poliitikat, tehakse ettevalmistusi referendumeid välistavaks propagandakampaaniaks, välja arvatud Iirimaa, kus see on kohustuslik.

Zita Plešinská (PPE-DE), kirjalikult. – (SK) Daamid ja härrad, Portugali eesistumise aja lõppemise puhul lubage mul väljendada rahulolu selle üle, et alates 21. detsembrist 2007 muutuvad Schengeni piirkonna sisepiirid igandiks.

Peaminister José Sócrates, lubage mul avaldada tunnustust ja tänada teid isikliku panuse eest ja Portugali südika seisukoha eest püüdluses muuta isikute vaba liikumine — üks neljast liidu põhivabadusest — üheksa liikmesriigi, sealhulgas ka minu riigi, Slovakkia kodanike jaoks reaalsuseks vastavalt kavandatud tähtajale.

Teekond kauaoodatud liikumisvabaduseni ELi piires ei olnud lihtne ning mõnelgi korral tundus, et kogu projekt on jõudnud ummikusse. Aasta tagasi ei olnud eriti põhjust pidutseda, kuna Euroopa Komisjon andis sel ajal soovitusi lükata piirideta ala laiendamise tähtaeg edasi aastani 2009. Viivitamise põhjuseks olid raskused infosüsteemi SIS II ettevalmistamisel, mida projekteeriti olemasoleva süsteemi SIS võimaluste arendamiseks ja selle laiendamiseks ELi idapiirideni.

Mõningad liikmesriigid ei ilmutanud soovi lahendust otsida, Portugali esindajad siiski ei kõhelnud. Vahetult pärast esimesi märke kriisist andis Portugali poolt väljapakutud elegantse infosüsteemi SISone4all lahenduse heakskiitmine lootuskiire, et kauaoodatud Schengeni ala laienemine on saavutatav.

Tänu eesistujariigi Portugali konstruktiivsele lähenemisele ja sellest tulenevale otsusekindlusele sellel aastal saabuvad jõulud meile ilma passikontrollita.

6. Parlamendi komisjonide ja delegatsioonide koosseis (vt protokoll)

7. Järgmiste istungite ajakava (vt protokoll)

8. Istungjärgu vaheaeg